

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

DIPLOMSKA NALOGA

NINA RESMAN

KOPER, 2012

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

Diplomska naloga

STANJE, TRENDI IN DEJAVNIKI
BREZPOSELNOSTI V SAVINJSKI IN
KOROŠKI REGIJI

Nina Resman

POVZETEK

Diplomska naloga preučuje trende in dejavnike brezposelnosti v dveh regijah, manjši Koroški in večji Savinjski, primerjalno s celotno Slovenijo. Gre za regiji, ki po izobraženosti prebivalstva padeta pod slovensko povprečje, njun potencial pa predstavlja relativno mlada populacija. Dejavnika, ki trenutno pomembno vplivata na stanje na slovenskem trgu dela, sta šibko agregatno povpraševanje po proizvodih in neskladje med znanjem in veščinami iskalcev zaposlitve ter potrebami delodajalcev. Stopnja brezposelnosti v Sloveniji se od leta 2008 zvišuje; v Savinjski in Koroški regiji ostaja nad državnim povprečjem.

Ključne besede: trg dela, brezposelnost, dejavniki brezposelnosti, delovno aktivni, aktivna politika zaposlovanja, Savinjska regija, Koroška regija.

SUMMARY

The thesis studies the trends and factors of unemployment in two regions, in a smaller Koroška region and a bigger Savinjska region, comparatively to the entire country of Slovenia. These are the regions which are under the Slovenian average regarding the level of education, but they have a potential in a relatively young population. The factors which significantly affect the present situation on the Slovenian labour market are weak aggregate demand for products and discrepancy between knowledge and skills of job seekers and employer's needs. The unemployment rate in Slovenia has been rising since 2008; in Savinjska and Koroška regions it remains above the national average.

Key words: labour market, unemployment, factors of unemployment, active working population, active employment policy, the Savinjska region, the Koroška region.

UDK: [331.56(043.2)]

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici doc. dr. Tanji Kosi za strokovne nasvete in pomoč pri nastajanju diplomske naloge.

Posebna zahvala gre mojim staršem in sestri za spodbujanje in potrpežljivost skozi celoten izobraževalni proces. Za podporo se zahvaljujem tudi prijateljicam Sanji, Tanji in Sandri.

VSEBINA

1	Uvod	1
2	Teoretični vidik brezposelnosti in trga dela	3
2.1	Opredelitev temeljnih pojmov s področja trga dela	3
2.2	Teoretična opredelitev brezposelnosti in vrste brezposelnosti.....	5
2.2.1	Vrste brezposelnosti.....	5
2.2.2	Merjenje stanja na trgu dela.....	7
3	Stanje in trendi na trgu dela v savinjski in koroški regiji	10
3.1	Predstavitev Savinjske in Koroške regije.....	10
3.2	Gibanje števila in stopnje registrirane brezposelnosti v Savinjski in Koroški regiji	12
3.3	Struktura brezposelnosti v Savinjski in Koroški regiji	12
3.3.1	Struktura brezposelnih oseb glede na starost.....	13
3.3.2	Struktura brezposelnih oseb glede na spol.....	14
3.3.3	Struktura brezposelnih oseb glede na izobrazbo	15
3.3.4	Iskalci prve zaposlitve	15
3.3.5	Dolgotrajno brezposelne osebe.....	16
3.4	Ponudba in povpraševanje po delu v Savinjski in Koroški regiji	17
3.5	Deficitarni in suficitarni poklici v Savinjski in Koroški regiji.....	18
3.6	Prilivi v brezposelnost in odlivi iz brezposelnosti v Savinjski in Koroški regiji.....	20
4	Dejavniki brezposelnosti v savinjski in koroški regiji	22
4.1	Panožna struktura gospodarske dejavnosti v Savinjski in Koroški regiji	23
4.1.1	Gospodarstvo Koroške regije	23
4.1.2	Gospodarstvo Savinjske regije	25
4.2	Struktura prebivalstva glede na starost v Savinjski in Koroški regiji	26
4.3	Struktura prebivalstva glede na stopnjo izobrazbe.....	28
5	Ukrepi aktivne politike zaposlovanja	31
5.1	Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve.....	31
5.2	Usposabljanje in izobraževanje.....	32
5.3	Spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja	33
5.4	Programi za povečevanje socialne vključenosti.....	34
6	Sklep	36
	Literatura	39
	Viri	40
	Priloge	44

SLIKE

Slika 1: Primerjava števila registrirano brezposelnih in anketno brezposelnih, Slovenija, 4. četrtletje 2011	4
Slika 2: Primerjava stopnje aktivnosti in stopnje delovne aktivnosti v Sloveniji po letih v odstotkih	8
Slika 3: Primerjava registrirane in anketne brezposelnosti v Sloveniji po letih v odstotkih	9
Slika 4: Statistične regije Slovenije.....	10
Slika 5: Območne službe ZRSZ	11
Slika 6: Strukturna primerjava brezposelnih oseb glede na starost po letih.....	14
Slika 7: Struktura starosti prebivalstva v letu 2002.....	27
Slika 8: Struktura prebivalstva po starosti v letu 2009.....	28
Slika 9: Struktura prebivalstva glede na izobrazbo v letu 2002.....	29
Slika 10: Struktura delovno aktivnega prebivalstva glede na izobrazbo v letih 2006 in 2010	30

PREGLEDNICE

Preglednica 1: Povprečna registrirana brezposelnost v Savinjski in Koroški regiji in v Sloveniji po letih	12
Preglednica 2: Število in struktura registrirano brezposelnih oseb po starosti, junij 2010	13
Preglednica 3: Število in struktura brezposelnih oseb glede na spol, december 2006, 2008 in 2010.....	15
Preglednica 4: Število iskalcev prve zaposlitve in njihov delež med brezposelnimi.....	16
Preglednica 5: Število, delež in čas trajanja brezposelnosti dolgotrajno brezposelnih, ki so registrirani na ZRSZ, oktober 2010	17
Preglednica 6: Gibanje števila prijavljenih prostih delovnih mest po letih.....	18
Preglednica 7: Deficitarni in suficitarni poklici v Koroški regiji.....	19
Preglednica 8: Deficitarni in suficitarni poklici v Savinjski regiji.....	20
Preglednica 9: Prijavljene in odjavljene brezposelne osebe po letih.	21
Preglednica 10: Število poslovnih subjektov in število zaposlenih v Koroški regiji	23

Preglednica 11: Število samostojnih podjetnikov in pri njih zaposlenih v Koroški regiji v letu 2010.....	24
Preglednica 12: Pregled velikosti gospodarskih družb in zaposlenih v Savinjski regiji v letu 2010.....	25
Preglednica 13: Število samostojnih podjetnikov in število pri njih zaposlenih v Savinjski regiji v letu 2010	26

KRAJŠAVE

ADS	Anketa od delovni sili
AP	Aktivno prebivalstvo
APZ	Aktivna politika zaposlovanja
B	Brezposelni
BDP	Bruto domači proizvod
DAP	Delovno aktivno prebivalstvo
DSP	Delovno sposobno prebivalstvo
EU	Evropska unija
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije
ILO	Mednarodna organizacija dela
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
OS	Območna služba Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
UMAR	Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj
ZGD	Zakon o gospodarskih družbah
ZRSZ	Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje
ZUTD	Zakon o urejanju trga dela

1 UVOD

Brezposelnost predstavlja pereč družbeno-gospodarski problem in je vsaj deloma posledica svetovne gospodarske krize ter procesa globalizacije. Slednja za delodajalce predstavlja pritisk na racionalizacijo (za)poslovanja in v večini primerov vodi v zmanjševanje števila zaposlenih. To pa lahko pomeni povečevanje števila brezposelnih in neaktivnih (Ignjatović 2002, 17–24).

Geografska območja oziroma regije se med seboj razlikujejo po različnih kriterijih: velikosti, številu prebivalcev, razvitosti, brezposelnosti in še bi lahko naštevali. V času gospodarske krize je moja pozornost pritegnila brezposelnost, ki predstavlja enega izmed ključnih kazalnikov gospodarskega stanja posamezne regije. Od leta 2008 sta se tako *anketna brezposelnost* (t.j. brezposelnost, ki jo merimo z usklajeno anketo o delovni sili, ki se izvaja skladno z navodili Mednarodne organizacije za delo) kot *registrirana brezposelnost* (t.j. brezposelnost, ki se izračunava po metodologiji Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje) zviševali, tako na državni ravni kot na ravni posameznih regij. Kljub temu je anketna stopnja brezposelnosti v Sloveniji še vedno nižja od povprečja Evropske Unije (UMAR 2011, 146). V kriznih razmerah sta se v Sloveniji najbolj povečali stopnja brezposelnosti mladih in oseb z nižjo ravno izobrazbo, stopnja brezposelnih žensk pa ostaja nižja od stopnje brezposelnih moških (UMAR 2011, 146).

V središču preučevanja diplomske naloge so stanje in trendi na trgu dela v Savinjski in Koroški regiji. Obe regiji je močno prizadela svetovna gospodarska kriza, kar je še posebej vidno pri zviševanju stopnje brezposelnosti v zadnjih treh letih. Pri tem me še posebej zanima stanje na trgu dela v Savinjski in Koroški regiji v primerjavi s celotno Slovenijo. Tako v Savinjski kot Koroški regiji največjo skrb predstavljata dve skupini brezposelnih oseb, in sicer iskalci prve zaposlitve, ki predstavljajo več kot desetino vseh brezposelnih oseb, ter brezposelne osebe stare med 50 in 60 let, ki predstavljajo več kot 20 odstotkov vseh brezposelnih oseb. Regiji se po drugi strani razlikujeta v spolni strukturi brezposelnih.

Cilj diplomske naloge je predstaviti trende brezposelnosti v obravnavanih regijah in strukturne značilnosti brezposelnosti glede na starost, spol in izobrazbo. Posebno pozornost naloga posveča deležu iskalcev prve zaposlitve in deležu dolgotrajno brezposelnih oseb med vsemi brezposelnimi. Naloga analizira še potencialne vzroke oziroma dejavnike brezposelnosti v analiziranih regijah ter predstavi ukrepe aktivne politike zaposlovanja v preučevanih regijah.

Pri preučevanju stanja in trendov na trgu dela v preučevanih regijah je uporabljena osnovna statistična analiza, in sicer izračun aritmetičnih povprečij, standardnih odklonov, strukturnih deležev in stopenj rasti. Osnovne statistične mere sem uporabila tudi pri pregledu dejavnikov brezposelnosti v regiji in pri predstavitvi ukrepov aktivne politike zaposlovanja v

obravnanih regijah. Pri preučevanju stanja in trendov na trgu dela v Savinjski in Koroški regiji sem uporabila podatke Statističnega urada Republike Slovenije (v nadaljevanju SURS) in Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljevanju ZRSZ).

Struktura diplomske naloge je sledeča. Uvodu sledi drugo poglavje, ki predstavlja osnovne pojme s področja trga dela. V tretjem poglavju so predstavljeni struktura in trendi na trgu dela v Savinjski in Koroški regiji. Četrto poglavje predstavlja dejavnike brezposelnosti v obravnanih regijah. Temu poglavju sledi peto poglavje, kjer so opisani ukrepi aktivne politike zaposlovanja. Sklepno poglavje povzema glavne ugotovitve diplomske naloge.

2 TEORETIČNI VIDIK BREZPOSELNOSTI IN TRGA DELA

Predstavitev temeljnih pojmov trga dela, s katerimi pričnjam to poglavje, je ključnega pomena za razumevanje analiz in kazalnikov stanja, trendov in dejavnikov brezposelnosti. Ker pa različne institucije brezposelnost in druge kategorije definirajo drugače, v praksi prihaja do razlik v ocenah brezposelnosti. V podpoglavju o merjenju brezposelnosti zato podrobneje predstavljam metode merjenja brezposelnosti in pojasnujem razlike med kazalniki.

2.1 Opredelitev temeljnih pojmov s področja trga dela

Pred podrobnejšo analizo podatkov o stanju in trendih na trgu dela v Savinjski in Koroški regiji predstavljam temeljne pojme s področja trga dela, ki so pomembni za razumevanje kazalnikov. Ti pojmi so: delovno sposobno prebivalstvo, aktivno prebivalstvo, delovno aktivno prebivalstvo, zaposleni, samozaposleni in brezposelni.

Delovno sposobno prebivalstvo sestavljajo osebe stare med 15 in 64 let (SURs 2011a). Le del delovno sposobnega prebivalstva pa je aktivnih ali celo delovno aktivnih na trgu dela.

Pri opredelitvi delovno aktivnega prebivalstva med glavnima institucijama, ki spremljata statistiko trga dela, obstajajo razlike.

- ZRSZ delovno aktivno prebivalstvo definira kot seštevek zaposlenih in samozaposlenih oseb. Zaposlene osebe so po definiciji ZRSZ osebe, ki delajo na podlagi pogodb o zaposlitvi oziroma v sklenjenem delovnem razmerju. Samozaposlene osebe po definiciji ZRSZ so samostojni podjetniki, posamezniki oziroma osebe, ki opravljajo poklicno dejavnost, in kmetje (ZRSZ 2011a).
- Po anketi o delovni sili (v nadaljevanju ADS), ki jo izvaja SURS skladno z navodili Mednarodne organizacije za delo, pa med delovno aktivno prebivalstvo štejejo vse osebe, ki so v zadnjem tednu pred anketiranjem opravljale kakršno koli delo za plačilo (SURs 2011a). Definicija aktivnega prebivalstva, ki jo uporablja SURS je torej bolj »ohlapna« kot opredelitev ZRSZ-ja in zajame večje število oseb.

Aktivno prebivalstvo sestavljajo delovno aktivno prebivalstvo in brezposelne osebe. Opredelitev pojma brezposelna oseba se med ZRSZ in ADS, ki jo izvaja SURS, razlikuje.

- Skladno z definicijo ZRSZ so (registrirano) brezposelne osebe tiste osebe, ki niso v delovnem razmerju, niso samozaposlene, niso poslovodne osebe v osebni družbi in enoosebni družbi z omejeno odgovornostjo ter zavodu, niso kmetje, niso upokojenci, nimajo statusa dijaka, vajenca, študenta ali udeleženca izobraževanja odraslih, mlajšega od 26 let, so zmožne za delo, so prijavljene na ZRSZ, aktivno iščejo zaposlitev in so pripravljene sprejeti ustrezno oziroma primerno zaposlitev, ki jim jo ponuja ZRSZ ali drug izvajalec storitev posredovanja zaposlitve (ZRSZ 2011v). Pri tem velja, da so za delo

zmožne vse osebe od 15. do 65. leta starosti, pri katerih ni prišlo do popolne nezmožnosti za delo po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali predpisih o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (ZUTD 2010).

- Po ADS med (anketno) brezposelne osebe sodijo osebe, ki v zadnjem tednu pred anketiranjem niso delale in za delo niso prejele nobenega plačila, aktivno išče delo in so delo pripravljene takoj sprejeti (SURS 2011a).

ADS je najobsežnejše uradno anketiranje gospodinjstev v Sloveniji. Z ADS, ki jo izvaja SURS, se pridobijo podatki o stanju in spremembah na slovenskem trgu dela, ter o velikosti, strukturi in značilnostih aktivnega in neaktivnega prebivalstva Slovenije (SURS 2011a).

Registrirane brezposelne osebe 112.000	Anketno brezposelni, ki niso registrirani 22.000	Anketno brezposelni po ILO 89.000
	Anketno brezposelni, ki so registrirani 67.000	
	Registrirano brezposelne osebe, ki anketno niso brezposelne 44.000	

Slika 1: Primerjava števila registrirano brezposelnih in anketno brezposelnih, Slovenija, 4. četrletje 2011

Vir: SURS 2011i, 2.

Slika 1 prikazuje skladnost in razlike med definicijama registrirane brezposelnosti in anketne brezposelnosti. V 4. četrletju 2011 je bilo v Sloveniji 89.000 anketno brezposelnih oseb in

112.000 registrirano brezposelnih oseb. Razlika med podatkom je predvsem posledica stroge definicije brezposelnih po ADS, ki iz skupine anketno brezposelnih izloči vsakogar, ki je v zadnjem tednu delal za kakršnokoli plačilo in to ne glede na obseg njegovega dela. Do razlik med podatki o anketni in registrirani brezposelnosti prihaja tudi zaradi različnega poročevalskega obdobja: ZRSZ podatke zajema po stanju na zadnji dan v mesecu, anketni podatki pa se nanašajo na teden pred anketiranjem. ZRSZ podatke spremlja mesečno, APZ pa se izvaja četrletno.

2.2 Teoretična opredelitev brezposelnosti in vrste brezposelnosti

Brezposelnost je pojav, ko na trgu dela nastajajo presežki ponudbe dela nad povpraševanjem po delu zaradi različnih dejavnikov, kot je neuskklajenost med obsegom ponudbe dela in obsegom povpraševanja po delu (agregatno ali v določeni dejavnosti) ali pa kot rezultat neustreznega delovanja trga dela (Svetlik 1985, 15).

Za obdobje prejšnjega sistema je značilna visoka stopnja zaposlenosti in visoka pravna zaščitenost zaposlenih. V veljavi je bil sistem, ki je temeljil na popolni zaposlenosti (Kajzer 1996, 143). Tik pred osamosvojitvijo leta 1989 je na slovenskem trgu dela prišlo do sprememb, ki so se kazale kot povečanje števila in stopnje brezposelnih (Novak 2008, 24). Brezposelnost pa se je na območju današnje Slovenije začela povečevati že leta 1987, tik pred razpadom nekdanje skupne republike. Po osamosvojitvi je Slovenija izgubila skoraj polovico trgov, to pa je povzročilo krčenje proizvodnih procesov in posledično zmanjševanje števila zaposlenih (Rakar 2000, 4). Brezposelnost je vrh dosegla leta 1993, ko je bilo 129.087 brezposelnih oseb, kar predstavlja tudi najvišjo število brezposelnih v zgodovini samostojne Slovenije (ZRSZ 2011p, 4–7).

Brezposelnost merimo na različne načine. Za medsebojno primerjavo držav se uporablja anketa o delovni sili, ki jo izvaja SURS po priporočilih ILO in Eurostata. Število brezposelnih ugotovljeno na osnovi te ankete imenujemo *anketna brezposelnost*. Brezposelnost znotraj posamezne države beležijo tudi zavodi ali agencije za zaposlovanje (v Sloveniji ZRSZ), na podlagi česar se izračunava število *registrirano brezposelnih oseb*.

2.2.1 Vrste brezposelnosti

V ekonomski teoriji se pogosto navajajo sledeče vrste brezposelnosti:

- frikcijska brezposelnost,
- strukturna brezposelnost,
- ciklična brezposelnost,
- prikrita brezposelnost,
- prostovoljna brezposelnost,

– tehnološka brezposelnost (Svetlik 1985, 25).

Frikcijska brezposelnost se pojavlja predvsem zaradi menjavanja zaposlitve delovno aktivnega prebivalstva ali prehoda posameznikov iz neaktivnega v aktivno prebivalstvo. Do te brezposelnosti prihaja zaradi selitev prebivalstva med mesti in regijami ter s tem povezanim iskanjem nove zaposlitve, prehoda na trg dela mladine, ki konča šolanje, menjavanja zaposlitve zaradi želje po spremembi delovnega okolja in podobno (Hrovatin 2000, 206). Frikcijska brezposelnost nastane zaradi časa, ki je potreben in porabljen, da iskalec zaposlitve najde svoji izobrazbi in izkušnjam ustrezno delovno mesto. Državna denarna nadomestila za primer brezposelnosti omogočijo brezposelnim, da si vzamejo čas za iskanje nove/primerne zaposlitve, kar povečuje stopnjo frikcijske brezposelnosti (Mayer 2010, 147).

Do *strukturne brezposelnosti* prihaja zaradi strukturnega neskladja med ponudbo dela in povpraševanjem po delu, pri katerem se pojavljajo presežki enih in pomanjkanje drugih poklicev, kar je posledica gospodarskega razvoja. Strukturno brezposelni se težje prilagajajo novim razmeram na trgu dela, še najbolj v primerih, ko gre za brezposelne, ki so starejši. Če so sektorji, ki zaposlujejo pomembno število zaposlenih na nekem geografskem območju, v zatonu, lahko to povzroči strukturno brezposelnost za celotno regijo (Hrovatin 2000, 206). Strukturna brezposelnost je pogosto povezana s procesom, ki ga ekonomisti imenujejo ustvarjalno uničenje. Nove tehnologije s trga izrivajo obstoječe zastarele tehnologije in zahtevajo nova znanja in spretnosti zaposlenih (Mayer 2010, 147).

Ciklična brezposelnost nastaja zaradi premajhnega povpraševanja po delu in zaradi gospodarskih ciklov. Pojavlja se predvsem v času gospodarske krize, ko industrija stagnira in zmanjšuje povpraševanje po delovno aktivnih, ni pa izključena tudi v času rasti. Ciklična brezposelnost naj bi bila sicer kratkotrajna, a vendarle predstavlja problem, saj lahko gospodarska recesija povzroči izgubo zaposlitve velikemu številu delavcev in/ali podaljša trajanje brezposelnosti delavcev, ki so že brez zaposlitve (Hrovatin 2000, 207). Ciklična brezposelnost ni prostovoljna brezposelnost in nastane zaradi krčenja v poslovnem ciklu. Pravi problem pri ciklični brezposelnosti je v tem, da ustvarja povratne zanke. Ko postane ena skupina ciklično brezposelna, se namreč zmanjšajo dohodki te skupine ljudi, kar običajno zmanjša njihovo povpraševanje in posledično agregatno povpraševanje. To vodi do še večje ciklične brezposelnosti (Mayer 2010, 148).

V skupino *prikrito brezposelnih* spadajo zaposleni, ki sicer imajo zaposlitev, vendar ničesar ne prispevajo k družbenemu bruto proizvodu (v nadaljevanju BDP). Če bi jih odpustili, bi lahko dosegali enak BDP kot pred tem. To vrsto brezposelnosti lahko ugotovimo le z ocenami. Zlasti visoka je bila v nekdanjem samoupravnem socialističnem sistemu, zato je bila skupna brezposelnost razmeroma nizka, prikrita brezposelnost pa visoka (Hrovatin 2000, 207). V okviru prikrite brezposelnosti štejemo še podzaposlenost in latentno brezposelnost.

Za *prostovoljno brezposelne* se pogosto štejejo tisti posamezniki, ki niso pripravljeni sprejeti dela za ponujeno plačilo, ki je nižje od zelenega, osebe, ki se niso pripravljene preseliti v kraj, v katerem so na voljo prosta delovna mesta, in osebe, ki se niso pripravljene poklicno prekvalificirati. O prostovoljni brezposelnosti se veliko razpravlja v povezavi z različnimi oblikami pomoči, ki so jih deležni brezposelni. Po mnenju nekaterih je ta pomoč previsoka, zato delavce spodbuja, da zapuščajo delo, se ne zaposlujejo in so bolj izbirčni pri iskanju nove zaposlitve. Skratka, delavci se zato obnašajo bolj neodgovorno (Svetlik 1985, 26). Nekateri avtorji prostovoljni brezposelnosti pravijo tudi frikcijska, ki se pojavlja zaradi menjave zaposlitve (selitve med mesti in regijami, začasne nezaposlenosti) in je le začasna in v glavnem prostovoljna (Hrovatin 2000, 212).

Tehnološka brezposelnost je posledica uvajanja novih tehnologij, ki vplivajo na relativno zmanjševanje števila delovnih mest in na spremembe v njihovi strukturi. Temu sledi zmanjševanje zaposlovanja oziroma odpuščanje delavcev. Do posledic prihaja v primerih, ko nova tehnologija zamenja staro in se tako poveča produktivnost dela, hkrati pa ne omogoča kreiranja novih proizvodenj (Svetlik 1985, 30–34). Tehnološka brezposelnost se zaradi uvajanja novih tehnologij ne ponavlja več ciklično, ampak postaja trajna (Bagon idr. 1991, 41).

2.2.2 Merjenje stanja na trgu dela

Za prikaz stanja na trgu dela se izračunava več kazalcev. Osnovni so: stopnja aktivnosti, stopnja delovne aktivnosti in stopnja brezposelnosti.

Stopnja aktivnosti se izračuna po naslednjem obrazcu (SURS 2011b):

$$\text{stopnja aktivnosti} = (AP / DSP) \times 100 \quad (1)$$

pri čemer AP označuje število aktivnega prebivalstva, DSP pa število delovno sposobnega prebivalstva na trgu dela. Če rezultat pomnožimo s 100, je stopnja izražena v odstotkih. Stopnja aktivnosti prikazuje kolikšen delež prebivalstva, ki je sposobno za delo, tudi dejansko stopi na trg dela (kot zaposlena oseba ali kot oseba, ki išče delo). Gre torej za dejanski delovni potencial gospodarstva.

Stopnjo delovne aktivnosti izračunamo po obrazcu (SURS 2011c):

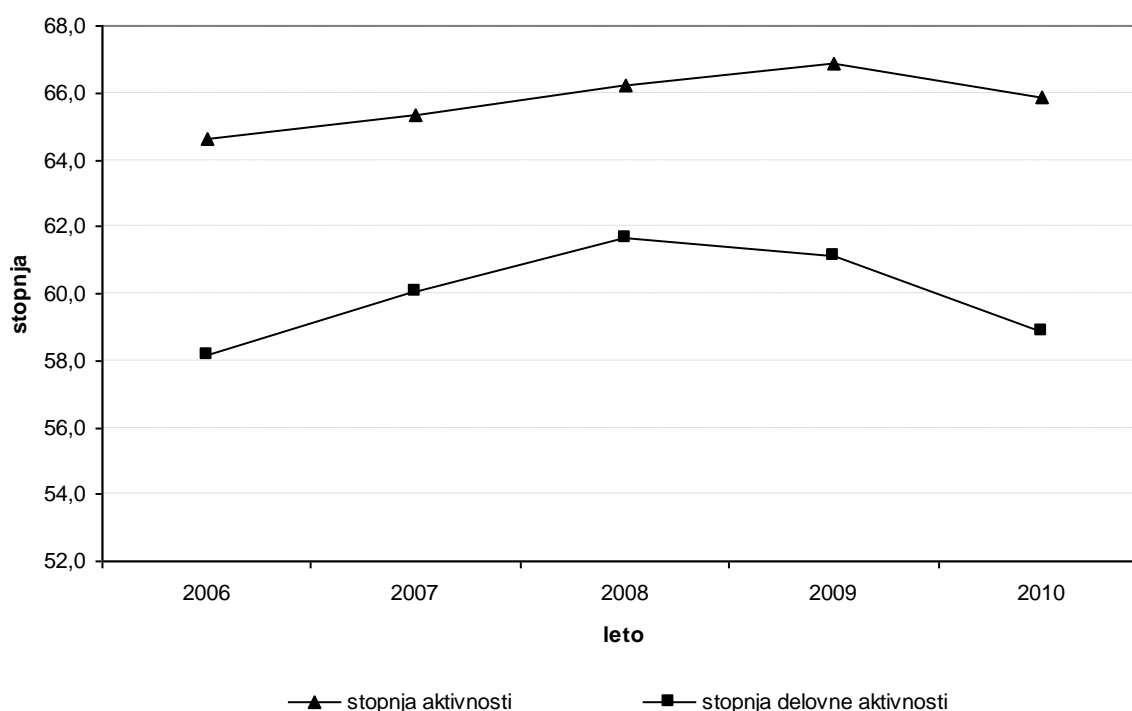
$$\text{stopnja delovne aktivnosti} = (DAP / DSP) \times 100 \quad (2)$$

pri čemer DAP označuje število delovno aktivnega prebivalstva, DSP pa število delovno sposobnega prebivalstva na trgu dela. Če rezultat pomnožimo s 100, je stopnja izražena v

odstotkih. Stopnja delovne aktivnosti prikazuje odstotni delež delovno aktivnega prebivalstva v delovno sposobnem prebivalstvu, torej vse osebe stare 15 let in več.

Brezposelnost merimo na različne načine. Za primerjavo brezposelnosti v različnih državah uporabljamo podatke o brezposelnosti, pridobljene na osnovi ADS. V Sloveniji anketo izvaja SURS po priporočilih ILO in Eurostata. Kot smo že pojasnili, število brezposelnih, ugotovljeno na osnovi te ankete, imenujemo *anketna brezposelnost*. Brezposelnost znotraj posamezne države spremljajo tudi zavodi ali agencije za zaposlovanje (v Sloveniji ZRSZ), kjer se osebe brez dela registrirajo oziroma vpišejo v evidenco brezposelnih oseb. Na osnovi te evidence se izračuna število registrirano brezposelnih oziroma *registrirana brezposelnost* v določeni državi in/ali regiji.

Slika 2 ponazarja časovno gibanje stopnje aktivnosti in stopnje delovne aktivnosti v Sloveniji. Stopnja aktivnosti se povečuje vse do leta 2009, ko doseže vrh in prične padati. Stopnja delovne aktivnosti raste do leta 2008, nato pa začne padati, kar nakazuje na vse manjše zaposlovanje in vse večjo brezposelnost od leta 2008 naprej.

Slika 2: Primerjava stopnje aktivnosti in stopnje delovne aktivnosti v Sloveniji po letih v odstotkih

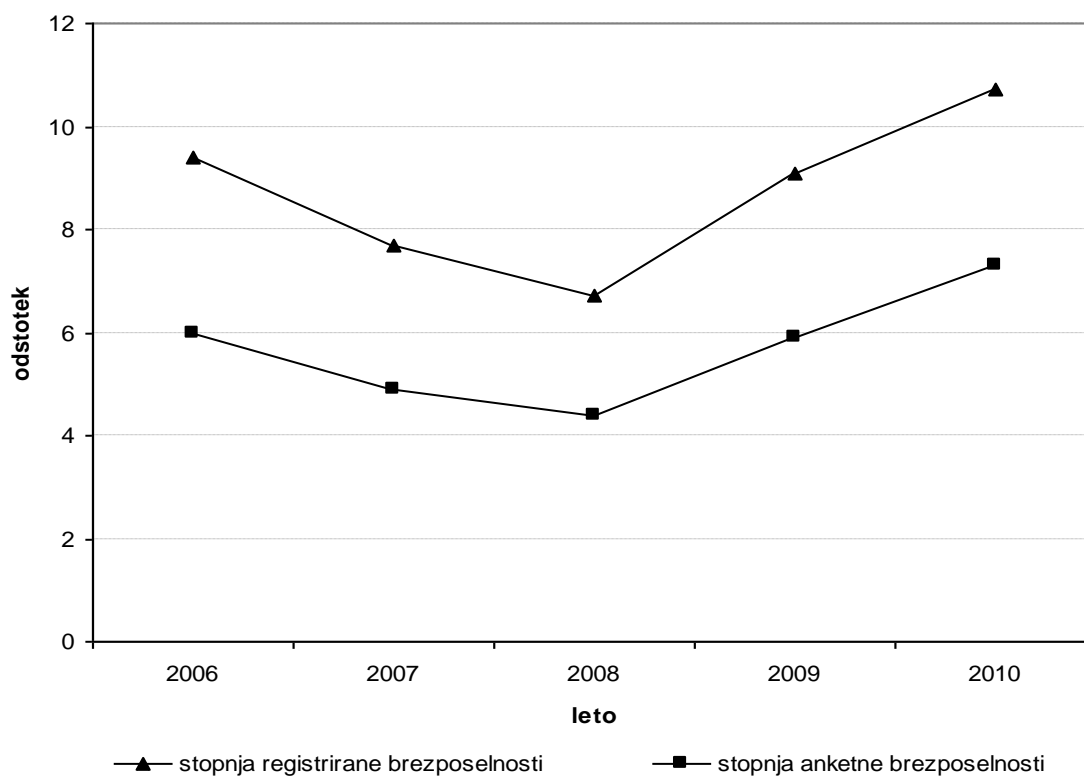
Vir: SURS 2011b in SURS 2011l.

V osnovi se vsako stopnjo brezposelnosti izračuna po naslednjem obrazcu (SURS 2011d):

$$\text{stopnja brezposelnosti} = (B / AP) \times 100 \quad (3)$$

pri čemer B označuje število bodisi anketno bodisi registrirano brezposelnih, AP pa število aktivnih oseb na trgu dela. Če rezultat pomnožimo s 100, je stopnja izražena v odstotkih. Stopnja brezposelnosti prikazuje delež brezposelnih v aktivnem prebivalstvu.

Iz slike 3 je razvidno, da je stopnja registrirane brezposelnosti v Sloveniji vsa leta v obdobju od leta 2006 do leta 2010 višja od stopnje anketne brezposelnosti zaradi že omenjenih vzrokov. Stopnja registrirane brezposelnosti od leta 2006 do leta 2008 pada in v letu 2008 doseže najnižjo stopnjo, nato pa do leta 2010 narašča. Enako gibanje kaže stopnja anketne brezposelnosti.

Slika 3: Primerjava registrirane in anketne brezposelnosti v Sloveniji po letih v odstotkih

Vir: Eurostat 2011 in ZRSZ 2011c.

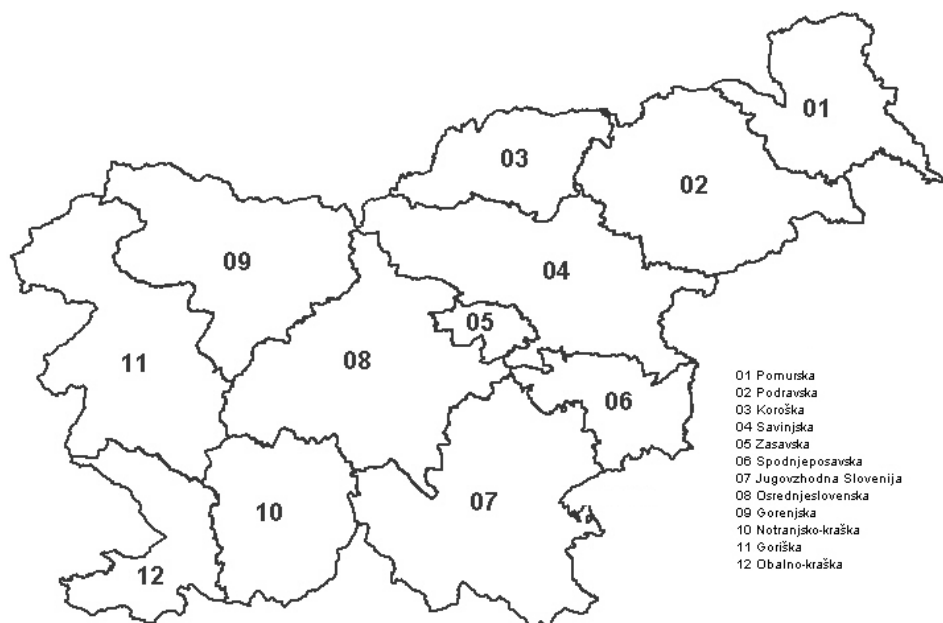
3 STANJE IN TRENDI NA TRGU DELA V SAVINJSKI IN KOROŠKI REGIJI

Pričujoče poglavje se osredotoča na stanje in trende brezposelnosti v Savinjski in Koroški regiji. Pred predstavitvijo podatkov za ti dve regiji, predstavljam njune geografske in demografske značilnosti.

3.1 Predstavitev Savinjske in Koroške regije

Savinjska regija leži v osrednjem delu Slovenije in obsega 11,8 odstotka površine celotne države. V regiji živi 259.741 prebivalcev, kar predstavlja 12,7 odstotka prebivalstva celotne Slovenije (ZRSZ 2011s). Podjetja v tej regiji predstavljajo dobro desetino vseh slovenskih podjetij. Izobrazbena struktura v regiji se z leti izboljšuje, saj je imela v letu 2009 že skoraj petina prebivalcev najvišjo stopnjo izobrazbe (SURs 2011i).

Koroška regija leži na severu Slovenije in obsega 5,1 odstotka površine celotne države. V regiji živi 72.839 prebivalcev, kar predstavlja 3,6 odstotka prebivalstva Slovenije (ZRSZ 2011š). Koroška regija je prometno težko dostopna in slabo povezana s središčem države, kar ji še dodatno otežuje razvoj. Prebivalstvo je v povprečju mlajše od prebivalstva večine slovenskih regij (SURs 2011a).

Slika 4: Statistične regije Slovenije

Vir: SURs 2011o.

Savinjska in Koroška regija sta v začetku devetdesetih let 20. stoletja doživeli hudo gospodarsko krizo, katere posledice se kažejo še danes. Za obe regiji so bila značilna velika industrijska podjetja, ki so se morala prestrukturirati, nekatera pa so šla tudi v stečaj. Propadi velikih gospodarskih sistemov v preteklih letih (npr. Prevent in Vegrad) v tekstilni, lesni,

gradbeni, kovinsko-predelovalni in zlatarski industriji so povzročili porast brezposelnosti in njeno neugodno strukturo. Zaradi trenutne gospodarske situacije v Sloveniji in po svetu se tudi v teh regijah podjetja v zadnjem obdobju soočajo z upadi naročil oziroma povpraševanja po proizvodih in storitvah in s tem zmanjševanjem potreb po delu. Delodajalci rešujejo težave na različne načine. V prvi vrsti se poslužujejo mehkejših oblik, kot so zmanjševanje števila zaposlenih za določen čas in skrajševanje delovnega časa, nekateri odpuščajo tudi presežne delavce. Zabeleženih pa je bilo tudi veliko stečajev tako velikih kot manjših podjetij (ZRSZ 2011b, 4).

Pri preučevanju stanja in trendov na trgu dela v Savinjski in Koroški regiji v nadaljevanju uporabljam podatke Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) o statističnih regijah in podatke ZRSZ o regijskih značilnostih trga dela. Pri tem je potrebno upoštevati, da se definicije različnih notranje organizacijskih enot javne uprave med seboj razlikujejo. Območne službe (v nadaljevanju OS) ZRSZ ne pokrivajo vseh občin določene statistične regije, kar pomeni, da se OS in statistične regije po pokritosti občin medsebojno razlikujejo. OS Velenje v celoti pokriva Koroško regijo, podatke pa zbira tudi za del Savinjske regije, ki jo pokriva OS Celje. Občine, ki jih pokriva OS Velenje, po definiciji o statističnih regijah pa spadajo v Savinjsko regijo, so naslednje: Mozirje, Ljubno, Luče, Nazarje, Solčava, Šmartno ob Paki, Šoštanj in Velenje. OS Velenje in OS Celje skupaj v celoti pokrivata Savinjsko in Koroško regijo. Ker podatki o številu in strukturi brezposelnih na ravni statističnih regij niso dostopni, sem si pomagala s seštevanjem števil po posameznih občinah, ki spadajo v posamezno regijo in tako pridobila podatke za regijo kot celoto.

Slika 5: Območne službe ZRSZ

Vir: ZRSZ 2011u.

3.2 Gibanje števila in stopnje registrirane brezposelnosti v Savinjski in Koroški regiji

Stopnja registrirane brezposelnosti se v zadnjih petih letih v Sloveniji giblje v obliki črke U. Podatki v preglednici 1 kažejo, da je stopnja brezposelnosti v Sloveniji do leta 2008 zmanjševala, nato pa je začela naglo naraščati zaradi zmanjševanja zaposlovanja ter odpuščanja kot spremljevalcev gospodarske krize. Prave posledice gospodarske krize, ki se je pri nas začela leta 2008, so se pokazale šele v letih 2009 in 2010. V omenjenih letih je brezposelnost na ravni države hitro rasla predvsem zaradi stečajev podjetij, trajnih presežkov in izteka zaposlitev za določen čas. Enak trend je viden tudi v Savinjski in Koroški regiji: zmanjševanje stopnje brezposelnosti do leta 2008, v letu 2009 pa njeno opazno povečanje. Regiji sicer dosejata nekoliko višjo stopnjo registrirane brezposelnosti od državnega povprečja, saj je stopnja registrirane brezposelnosti na državni ravni leta 2010 znašala 10,7 odstotka, v Savinjski regiji 11,8 odstotka in v Koroški regiji 13,1 odstotka.

Preglednica 1: Povprečna registrirana brezposelnost v Savinjski in Koroški regiji in v Sloveniji po letih

<i>LETO</i>	<i>SAVINJSKA REGIJA</i>		<i>KOROŠKA REGIJA</i>		<i>SLOVENIJA SKUPAJ</i>	
	število	stopnja v %	število	stopnja v %	število	stopnja v %
2005	15.140	12,7	3.519	10,6	91.889	10,2
2006	13.912	11,6	3.348	10,2	85.836	9,4
2007	11.452	9,4	2.680	8,1	71.336	7,7
2008	9.907	8,0	2.421	7,3	63.216	6,7
2009	12.715	10,3	3.609	10,9	86.354	9,1
2010	14.332	11,8	4.245	13,1	100.504	10,7

Vir: SURS 2011k.

3.3 Struktura brezposelnosti v Savinjski in Koroški regiji

Iz preglednice 3 je razvidno, da se je od leta 2006 pa do konca leta 2010 struktura brezposelnih spreminjala relativno počasi, tako na regijski kot državni ravni. V letu 2006 so v obravnavanih regijah prevladovale brezposelne ženske, in sicer v Koroški regiji je brezposelnost žensk znašala 59,3 odstotka, v Savinjski regiji 55,7 odstotka in na ravni celotne države 56,6 odstotka. Stopnja brezposelnih žensk se je v letu 2010 zmanjšala na 56,1 odstotka v Koroški regiji, 47,5 odstotka v Savinjski regiji in 46,5 odstotka na ravni celotne Slovenije.

V letu 2006 je bilo v Koroški regiji največ brezposelnih oseb s I. in II. stopnjo strokovne izobrazbe (31,7 odstotka), prav tako v Savinjski regiji (34,7 odstotka) in na ravni celotne Slovenije (36,3 odstotka). Podobno velja za leto 2010, s to razliko, da sta se deleža nekoliko znižala (preglednica v prilogi 2).

Delež iskalcev prve zaposlitve med brezposelnimi je v letu 2006 v Koroški regiji znašal 22,6 odstotka, v Savinjski regiji 19,4 odstotka in na ravni celotne Slovenije 22,3 odstotka. Delež iskalcev prve zaposlitve se je v Koroški regiji z letom 2010 znižal na 14,2 odstotka, na ravni celotne Slovenije na 14,9 odstotka, v Savinjski regiji pa je narasel na 25,3 odstotka (preglednica 4). V nadaljevanju poglavja natančneje preučujem strukturo brezposelnih, glede na starost, spol, izobrazbo ter trajanje brezposelnosti, in iskalcev prve zaposlitve v Savinjski in Koroški regiji.

3.3.1 Struktura brezposelnih oseb glede na starost

V Sloveniji so brezposelnosti v večji meri izpostavljene osebe nad 50. letom starosti, saj naj bi bile mlajše osebe v nasprotju z njimi bolj iznajdljive pri iskanju zaposlitve, bolj izobražene, hkrati pa imajo več znanja tujih jezikov in računalništva. To dejstvo potrjuje tudi primerjava starostne strukture brezposelnih za leto 2010, ki jo prikazuje preglednica 2, s starostno strukturo prebivalstva v istem letu, ki jo prikazuje preglednica v prilogi 3. Preglednica v prilogi 3 prikazuje, da je v Sloveniji 21,5 odstotka prebivalcev starih od 50 do vključno 59 let, po drugi strani preglednica 2 prikazuje, da je delež brezposelnih oseb starih od 50 do vključno 59 let v Sloveniji enak 28,8 odstotkov, kar je več kot znaša delež te starostne skupine v celotnem prebivalstvu. Iz tega sklepamo, da so osebe stare od 50 do vključno 59 let bolj izpostavljene brezposelnosti kot druge starostne skupine. Na osnovi primerjave strukture brezposelnih s strukturo prebivalstva Savinjske in Koroške regije ugotavljamo, da to velja tudi za ti dve regiji. Tej starostni skupini po izpostavljenosti brezposelnosti sledijo prebivalci stari od 30 do vključno 39 let, ki predstavljajo 21,9 odstotka vseh prebivalcev Slovenije, brezposelnih v tej starostni skupini pa je 21,8 odstotka, kar je skoraj enako deležu te starostne skupine v celotnem prebivalstvu. Po podatkih ZRSZ se je v OS Velenje v decembru 2010 povečal delež brezposelnih oseb starih nad 40 let, še posebej izrazit porast pa je zaznati pri brezposelnih osebah starih nad 50 let (ZRSZ 2011e, 26). V OS Celje se poleg brezposelnih starih nad 50 let in dolgotrajno brezposelnih soočajo z nadpovprečno brezposelnostjo mladih, tako iskalcev prve zaposlitve kot starih do 26 let (ZRSZ 2011f, 15).

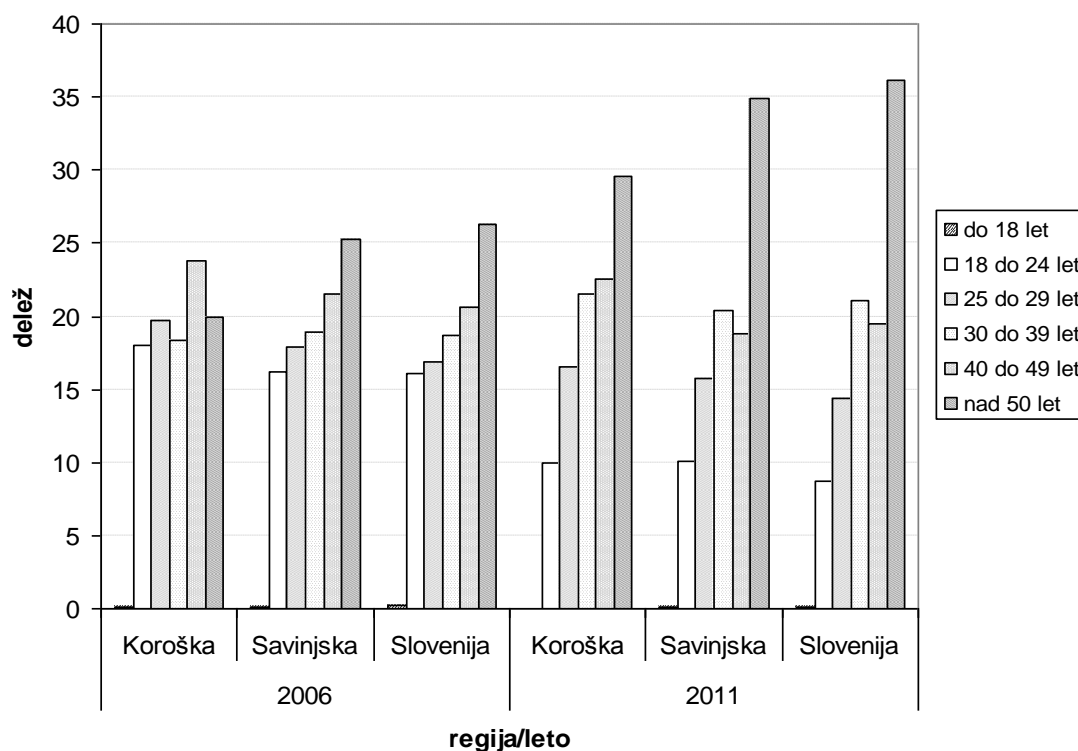
Preglednica 2: Število in struktura registrirano brezposelnih oseb po starosti, junij 2010

Statistična regija		do 24 let	25 do 29 let	30 do 39 let	40 do 49 let	50 do 59 let	60 let in več	Skupa j
Koroška	število	519	707	847	866	939	45	3.923
	struktura %	13,2	18,0	21,6	22,1	23,9	1,1	100
Savinjska	število	1.813	2.467	2.993	2.803	3.611	325	14.012
	struktura %	12,9	17,6	21,4	20,0	25,8	2,3	100
Slovenija	število	10.327	15.366	21.414	20.550	28.235	2.295	98.187
	struktura %	10,5	15,6	21,8	20,9	28,8	2,3	100,0

Vir: ZRSZ 2011č.

Savinjska in Koroška regija po starostni strukturi brezposelnih oseb ne odstopata bistveno od celotne Slovenije. V obeh regijah je največ brezposelnih oseb starih od 50 do 59 let. Glavni odstopanji glede na celotno Slovenijo sta relativno visok delež brezposelnih oseb starih med 40 in 49 let med vsemi brezposelnimi v Koroški regiji in relativno visok delež mladih do 29 leta vsemi med brezposelnimi v obeh regijah.

Slika 6: Strukturna primerjava brezposelnih oseb glede na starost po letih

Vir: ZRSZ 2011g, 72; ZRSZ 2011h, 56; ZRSZ 2011t.

3.3.2 Struktura brezposelnih oseb glede na spol

V letu 2010 je bilo v Sloveniji med brezposelnimi osebami v povprečju nekaj manj žensk kot moških. Stanje v Koroški regiji je zaradi stečaja skupine Prevent, ki je zaposlovalo predvsem ženske, nekoliko drugačno, čeprav razlike med spoloma niso velike. Samo v decembru 2010 se je delež brezposelnih žensk med vsemi brezposelnimi v Koroški regiji povečal za 1 odstotek v primerjavi z decembrom 2008, ko je znašal 55 odstotkov, vendar je bil za dobre 3 odstotke nižji kot v decembru leta 2006, ko je delež brezposelnih žensk med vsemi brezposelnimi znašal 59,3 odstotka. V Savinjski regiji je delež žensk v številu registriranih brezposelnih oseb decembra 2010 znašal 47,5 odstotka, kar je slabih 6 odstotkov manj kot decembra 2008 in 12 odstotkov manj kot decembra 2006 (ZRSZ 2011o).

Preglednica 3: Število in struktura brezposelnih oseb glede na spol, december 2006, 2008 in 2010

LETO/MESEC	regija	moški		Ženske		skupaj
		število	delež v %	število	delež v %	
2006/XII*	Koroška	1.253	40,7	1.829	59,3	3.082
	Savinjska	5.532	44,3	6.947	55,7	12.479
	Slovenija	33.983	43,4	44.320	56,6	78.303
2008/XII*	Koroška	1.211	45,0	1.482	55,0	2.693
	Savinjska	4.712	46,8	5.362	53,2	10.074
	Slovenija	33.592	50,7	32.647	49,3	66.239
2010/XII*	Koroška	2.005	43,9	2.565	56,1	4.570
	Savinjska	8.238	52,5	7.459	47,5	15.697
	Slovenija	58.810	53,5	51.211	46,5	110.021

Opomba: *na dan 31. 12.

Vir: ZRSZ 2011e, 68; ZRSZ 2011f, 42; ZRSZ 2011g, 70, 30; ZRSZ 2011h, 52; ZRSZ 2011i, 54; ZRSZ 2011j, 52.

V Savinjski regiji je bilo leta 2006 več brezposelnih žensk (55,7 odstotka) kot moških (44,3 odstotka). Razmerje se v letu 2008 ni bistveno spremenilo. V letu 2010 pa se je struktura brezposelnih po spolu opazno spremenila. Znatno se je povečal delež brezposelnih moških. V Koroški regiji v obdobjih 2006, 2008 in 2010 prevladujejo brezposelne ženske.

3.3.3 Struktura brezposelnih oseb glede na izobrazbo

Izobrazbena struktura brezposelnih oseb je v Sloveniji nesorazmerna z izobrazbeno strukturo povpraševanja po delu. Do največjih neskladij med ponudbo in povpraševanjem na državni ravni prihaja pri tretji in četrti stopnji strokovne izobrazbe ter pri sedmi stopnji strokovne izobrazbe, kjer ponudba najbolj presega povpraševanje (ZRSZ 2011d, 26).

Primerjava podatkov za leta 2006, 2008 in 2010 kažejo, da je tako v Koroški kot v Savinjski regiji največ brezposelnih oseb s prvo in drugo stopnjo strokovne izobrazbe. Sledijo brezposelni s peto stopnjo strokovne izobrazbe in tretjo ter četrto stopnjo strokovne izobrazbe. Najnižji odstotek brezposelnih ima visokošolsko izobrazbo in šesto stopnjo strokovne izobrazbe. Enaka struktura se kaže tudi na ravni celotne Slovenije. Podrobnejši podatki o brezposelnosti v Koroški in Savinjski regiji so podani v prilogi 2.

3.3.4 Iskalci prve zaposlitve

Iskalec prve zaposlitve je oseba, ki se po končanem šolanju prijavi na ZRSZ kot aktivni iskalec prve zaposlitve. Ker so iskalci prve zaposlitve običajno brez delovnih izkušenj, za mnoge delodajalce niso preveč zanimivi. Po podatkih za leto 2010 delež iskalcev prve zaposlitve med registrirano brezposelnimi osebami v Sloveniji znaša slabih 15 odstotkov registriranih brezposelnih oseb (preglednice 4). V Savinjski regiji je bil leta 2010 delež

iskalcev prve zaposlitve med brezposelnimi (20,7 odstotka) nekoliko nad državnim povprečjem, v Koroški regiji (14,2 odstotka) pa malo pod slovenskim povprečjem.

Primerjava regij po letih nam pokaže, da so bili iskalci prve zaposlitve v Koroški regiji pred gospodarsko krizo (od leta 2006 do leta 2008) v večji meri podvrženi brezposelnosti kot pa v Savinjski regiji. Leta 2009 se je stanje spremenilo in Savinjska regija je zabeležila višji delež iskalcev prve zaposlitve, prav tako pa je bil delež iskalcev prve zaposlitve višji kot na državni ravni.

Preglednica 4: Število iskalcev prve zaposlitve in njihov delež med brezposelnimi

<i>LETO**</i>	<i>Koroška</i>		<i>Savinjska</i>		<i>Slovenija</i>	
	število	delež* v %	število	delež v %	število	delež v %
2006	696	22,6	2.699	19,4	19.141	22,3
2007	501	20,3	2.145	18,7	13.329	19,5
2008	437	16,2	1.648	16,6	10.945	16,5
2009	602	15,3	2.310	18,2	14.778	15,3
2010	647	14,2	2.405	20,7	16.420	14,9

Opombe: * delež med vsemi brezposelnimi, ** na dan 31. 12.

Vir: ZRSZ 2011e, 68; ZRSZ 2011f, 42; ZRSZ 2011g, 70; ZRSZ 2011h, 52; ZRSZ 2011i, 54; ZRSZ 2011j, 48; ZRSZ 2011k, 17; ZRSZ 2011l, 58; ZRSZ 2011m, 46; ZRSZ 2011n, 69.

3.3.5 Dolgotrajno brezposelne osebe

Dolgotrajno brezposelna oseba je tista oseba, ki je eno leto ali več prijavljena na ZRSZ v evidenci brezposelnih oseb (ZRSZ 2011f, 5). Dlje časa kot je brezposelna oseba brez dela, manjša je možnost za ponovno zaposlitev. Oseba, ki ni aktivna na trgu dela in ne opravlja dela, za katerega je izučena oziroma usposobljena, vse bolj izgublja potrebna znanja in veščine. V oktobru 2010 je povprečna čakalna doba vseh brezposelnih oseb prijavljenih na ZRSZ znašala 19,8 mesecev (ZRSZ 2011f, 7). Dolgotrajni brezposelnosti so v večji meri podvrženi (ZRSZ 2011f, 9):

- mladi, ki so na prehodu iz izobraževanja v zaposlitev,
- starejši, ki ob izgubi zaposlitve težje najdejo novo zaposlitev zaradi manjše fleksibilnosti,
- ženske, ki se vračajo po starševski odsotnosti,
- nižje izobraženi.

Trajanje brezposelnosti za povprečnega iskalca zaposlitve je v oktobru 2010 v OS Celje (ki pokriva večji del Savinjske regije) znašala 20,7 mesecev, kar je nad slovenskim povprečjem (preglednica 5). V OS Velenje, ki pokriva Koroško regijo in manjši del Savinjske statistične regije, je bil povprečni brezposelni brez dela 17,8 mesecev, kar je pod slovenskim povprečjem.

Preglednica 5: Število, delež in čas trajanja brezposelnosti dolgotrajno brezposelnih, ki so registrirani na ZRSZ, oktober 2010

OBMOČNA SLUŽBA	dolgotrajno brezposelni	delež DBO v %	povprečno trajanje brezposelnosti v mesecih
	število	delež* v %	
OS Celje	5.260	47,5	20,7
OS Velenje	3.428	42,5	17,8
SLOVENIJA	46.691	45,4	19,9

Opomba: * Delež dolgotrajno brezposelnih med vsemi brezposelnimi.

Vir: ZRSZ 2011p, 11.

3.4 Ponudba in povpraševanje po delu v Savinjski in Koroški regiji

Pod pojmom ponudba na trgu dela (ali zgolj ponudba dela) razumemo število delavcev, ki ob določenih ravneh plač iščejo delo ter na trgu ponujajo svoja znanja in veščine. Povpraševanje na trgu dela pomeni število delovnih mest, ki bi jih želeli ob določenih plačah zapolniti delodajalci oziroma podjetja, ki povprašujejo po delavcih z določenim poklicem, znanji, kompetencami in izkušnjami (Svetlik 1985, 15).

Napredek tehnologije in globalizacija vedno bolj spreminjata strukturo povpraševanja po delu. Ta vpliv se je še posebej pokazal v času zadnje svetovne gospodarske krize. Do neskladja med obsegom ponudbe dela in obsegom povpraševanja po delu pa večinoma prihaja zato, ker na trgu dela ni na voljo delavcev z ustreznimi znanji oziroma kompetencami (ZRSZ 2011r, 13).

V Koroški regiji je bilo leta 2010 28.442 aktivnih prebivalcev, delovno aktivnih pa 23.785 prebivalcev. Trend zniževanja števila delovno aktivnega prebivalstva se nadaljuje iz preteklih let. Največ delovno aktivnih prebivalcev so zaposlovale dejavnosti predelovalne industrije, gradbeništva in trgovine (ZRSZ 2011e, 57). Zaposlenost v Savinjski regiji se je leta 2010 v primerjavi z letom 2009 zmanjšala za 2,8 odstotka, tako je bilo konec leta 2010 v regiji 101.403 delovno aktivnih oseb. Med dejavnostmi, ki jo delodajalci opravljajo, je največji upad zaposlenosti zaznan v gradbeništvu, in sicer 15,4 odstotka, prav tako se je število delovno aktivnih zmanjšalo v kmetijstvu, poslovanju z nepremičninami, gostinstvu in trgovini. Na drugi strani pa se je povečal obseg zaposlenih v informacijski in komunikacijski dejavnosti, izobraževanju, poslovnih dejavnosti in zdravstvu (ZRSZ 2011f, 34).

Trend glede prostih delovnih mest, prijavljenih pri ZRSZ, je na Koroškem podoben tistemu na področju celotne Slovenije. Do leta 2008 je število prostih delovnih mest naraščalo, v letu 2009 upadlo in v letu 2010 zopet naraslo. Upad števila prijav prostih delovnih mest gre pripisati neugodnim gospodarskim razmeram. Največ prijavljenih prostih delovnih mest je bilo v predelovalni dejavnosti, gradbeništvu in dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravila

motornih vozil. Največ povpraševanja po delovno aktivnih je bilo v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih, (ZRSZ 2011e, 13). Enake trende je zaznati v Savinjski regiji, kjer število prijavljenih prostih delovnih mest z leti pada, prav tako pa pada število zaposlitev.

Preglednica 6: Gibanje števila prijavljenih prostih delovnih mest po letih

REGIJA	leto	prosta delovna mesta prijavljena na ZRSZ		zaposlitve*	
		število	indeks letne rasti**	število	indeks letne rasti***
Savinjska	2007	29.097	108,5	19.814	104,5
	2008	28.467	97,8	19.720	99,5
	2009	19.261	67,7	13.447	68,2
	2010	21.429	111,3	12.069	89,8
Koroška	2007	7.163	111,6	4.471	99,7
	2008	6.315	88,2	4.482	100,2
	2009	3.881	61,5	2.822	63,0
	2010	4.489	115,7	2.827	100,3
Slovenija	2007	242.927	106,6	159.997	102,6
	2008	240.532	99,0	162.713	101,7
	2009	161.310	67,1	111.380	68,5
	2010	174.613	108,3	104.134	93,5

Opombe: *Prikazane so zaposlitve, ki jih je v navedenem obdobju na osnovi obrazca M-1 (Prijava podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju) registriral ZZZS, ZRSZ pa je zanje pred tem prejel prijavo prostega delovnega mesta, ** indeks rasti = (število potreb v tekočem obdobju/število potreb v istem obdobju preteklega leta)×100, *** indeks rasti = (število zaposlitev v tekočem obdobju/število zaposlitev v istem obdobju preteklega leta)×100.

Vir: ZRSZ 2011e, 63, 64; ZRSZ 2011f, 36, 37; ZRSZ 2011i, 48, 49; ZRSZ 2011j, 42, 43; ZRSZ 2011k, 12, 13; ZRSZ 2011l, 53, 54; ZRSZ 2011m, 40, 41; ZRSZ 2011n, 64, 65.

ZRSZ letno izvaja anketo o zaposlovanju. Delodajalci celotne Slovenije, ki so odgovarjali na anketo ZRSZ-a v zvezi z napovedmi zaposlovanja za leto 2011, so za to leto napovedali 17.515 prostih delovnih mest. V primerjavi z lanskimi podatki za skoraj desetino manj, glede na ankete pred krizo pa se je število načrtovanih prostih delovnih mest več kot razpolovilo. Največ prostih delovnih mest so napovedali delodajalci iz predelovalnih dejavnosti, turizma in zdraviliškega turizma (ZRSZ 2011r, 3).

3.5 Deficitarni in suficitarni poklici v Savinjski in Koroški regiji

Suficitarni in deficitarni poklici se pojavijo, ko obseg ponudbe dela za določen poklic ne ustreza potrebam (obsegu povpraševanja) po delu na tem poklicnem področju. Suficitarni poklici so tisti poklici, za katere velja presežek ponujenega dela nad povpraševanjem po delu. Osebe, ki imajo suficitarni poklic so težje zaposeljive ali težje najdejo sebi primerno zaposlitev. Deficitarnost poklica pa v največji meri občutijo delodajalci, ki ne najdejo

ustreznih kadrov na trgu dela. Dolgoročno lahko pomanjkanje kadrov ogrozi in zavira gospodarski razvoj (Brezigar 2009, 67 po ElAmin 2007 in Andersson 2008).

Na območju Savinjske regije poleg primanjkljajev obsega ponudbe dela, ki jih povzroča pomanjkanje kadrov z ustreznimi znanji oziroma poklici (na primer v kovinarstvu), primanjkljaji pogosto nastajajo tudi zaradi težjih delovnih pogojev in dodatnih zahtev delodajalcev, kot na primer v gradbeništvu, pekarstvu, gostinstvu in transportu. Presežek obsega ponudbe dela se v tej regiji pojavlja kot posledica gospodarskega prestrukturiranja ali prevelikega vpisa v posamezne izobraževalne programe. Osebe, ki ne najdejo zaposlitve, imajo pogosto poklicno ali strokovno izobrazbo s področja kmetijstva, tekstila, administracije, gospodarskega poslovanja in drugih družbenih ved (ZRSZ 2011s, 1). Deficitarne in suficitarne poklice v Savinjski regiji prikazuje preglednica 8.

Na območju Koroške regije prevladuje proizvodnja kovin in kovinarskih izdelkov ter proizvodnja strojev in naprav, zato primanjkuje delavcev s poklici ali znanji s področja struženja ali varjenja. Največji presežek obsega ponudbe dela se je ustvaril v tekstilni industriji zaradi manjšega zaposlovanja oziroma odpuščanja delavcev (ZRSZ 2011š, 1). Deficitarne in suficitarne poklice v Koroški regiji prikazuje preglednica 7.

Preglednica 7: Deficitarni in suficitarni poklici v Koroški regiji

<i>Deficitarni</i>	<i>Suficitarni</i>
– finančniki, revizorji, računovodje;	– osnovnošolski učitelji;
– vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev;	– avtomehaniki
– inženirji strojništva, gradbeništva in elektronike	– prodajalci;
– zdravniki;	– šivalci;
– kuharji, natararji;	– agronomi, zootehniki;
– strugarji;	– ekonomisti;
– mizarji, krovci, tesarji;	– tehniki za strojništvo;
– orodjarji;	– tajniki, administratorji;
– sestavljalci plastičnih izdelkov;	– tehniki lesarske tehnologije;
– strojni mehaniki;	– uradniki v računovodstvu in knjigovodstvu.
– dimnikarji, varilci;	
– tiskarji;	
– upravljavci strojev.	

Vir: ZRSZ 2011s, 2.

Preglednica 8: Deficitarni in suficitarni poklici v Savinjski regiji

Deficitarni	Suficitarni
– analitiki in snovalci informacijskih sistemov;	– sociologi, antropologi;
– inženirji gradbeništva, elektrotehnike, elektronike, telekomunikacij;	– uradniki za pisarniško poslovanje;
– mesarji;	– prodajalci;
– mizarji, krovci;	– izdelovalci nakita;
– elektromehaniki;	– ekonomisti;
– kuharji, natakarji;	– strokovnjaki za logistiko, tehnologijo prometa, organizacijo in varnost pri delu;
– inženirji	– tajniki;
– upravljavci strojev;	– uradniki na bankah, poštah;
– inženirji strojništva;	– uradniki v statistiki in financah;
– tehniki za gradbeništvo, elektrotehniko;	– uradniki v računovodstvu in knjigovodstvu;
– pleskarji;	– uradniki v knjižnicah, arhivih.
– livarji, varilci, kleparji, orodjarji, strugarji;	
– peki in slaščičarji.	

Vir: ZRSZ 2011š, 2.

3.6 Prilivi v brezposelnost in odlivi iz brezposelnosti v Savinjski in Koroški regiji

Gibanje števila registrirano brezposelnih oseb določata priliv oseb v brezposelnost in njihov odliv iz brezposelnosti. Več kot je prilivov v brezposelnost in odlivov iz brezposelnosti, večja je dinamika na trgu dela, njegova prilagodljivost in tudi dovolj veliko povpraševanje po delu. Če so prilivi in odlivi visoki, je povprečen čas brezposelnosti kratek. V nasprotnem primeru se povprečen čas brezposelnosti podaljšuje, brezposelnost pa dobi povsem drugačne razsežnosti (Malačič, Domadenik in Pahor 2006, 12).

V letu 2008 je odliv iz brezposelnosti v Savinjski regiji presegel priliv v brezposelnost, nato pa se je v letu 2009 in 2010 ta trend obrnil. V letu 2009 priliv ni veliko presegal odliva, v letu 2010 pa je priliv močno presegal odliv. V Koroški regiji je priliv v brezposelnost skozi celotno opazovano obdobje presegal odliv iz brezposelnosti. Največjo skupino prijavljenih predstavljajo osebe, ki so izgubile zaposlitev za določen čas, torej trajno presežni delavci. Velik delež prijav v brezposelnost predstavljajo tudi iskalci prve zaposlitve (ZRSZ 20011b, 5). Trend na ravni Slovenije je podoben trendu v Savinjski regiji, saj je v letu 2006 odliv iz brezposelnosti presegal priliv v brezposelnost, nato pa je v letih 2009 in 2010 priliv v brezposelnost presegal odliv iz brezposelnosti.

V letu 2010 sta med meseci po prilivu v brezposelnost najbolj izstopala mesec oktober, ko so se v večjem obsegu prijavljali dijaki in diplomanti po zaključku šolanja, in december, ko so se zaradi pričakovanih sprememb pokojninske zakonodaje in novega Zakona o urejanju trga dela med ostalimi prijavljale pretežno starejše osebe (ZRSZ 2011f, 12; ZRSZ 2011e, 6).

Preglednica 9: Prijavljene in odjavljene brezposelne osebe po letih

REGIJA	leto	Prilivi v brezposelnost	Odliv* iz brezposelnosti	Neto priliv v brezposelnost**
Savinjska	2008	10.476	11.562	-1.086
	2009	12.250	12.202	48
	2010	15.652	13.722	1.930
Koroška	2008	2.693	2.516	177
	2009	4.647	3.378	1.269
	2010	5.170	4.516	654
Slovenija	2008	66.239	72.958	-6.719
	2009	114.496	84.063	30.433
	2010	109.174	95.825	13.350

Opombe: *Odlivi iz brezposelnosti vključujejo: brezposelne osebe, ki so se zaposlile ali samozaposlile, brezposelne osebe, ki so prešle iz evidence brezposelnih oseb v druge evidence ZRSZ, brezposelne osebe, ki niso več vodene v evidenci ZRSZ na podlagi zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, ter osebe, ki so bile odjavljene zaradi odselitve. ** Razlika med prilivi in odlivi v brezposelnost.

Vir: ZRSZ 2011e, 67; ZRSZ 2011f, 40; ZRSZ 2011i, 52; ZRSZ 2011j, 52; ZRSZ 2011m, 44; ZRSZ 2011n, 68.

4 DEJAVNIKI BREZPOSELNOSTI V SAVINJSKI IN KOROŠKI REGIJI

Regionalne razlike v stanju trga dela v Sloveniji so precejšnje, kar je mogoče pojasnjevati z dejavniki kot so prenizka stopnja in nepravilne oblike aktiviranja, prenizka zaposljivost posameznikov zaradi neustreznih znanj in veščin, premalo prožno in s socialnimi instrumenti podprto zaposlovanje, regionalno šibko izvajani programi zaposlovanja ter deregulirano neformalno delo oziroma siva ekonomija (Svetlik idr. 2008, 8 po MDDSZ 2011). Poslabšanje gospodarskih razmer, prestrukturiranje gospodarskih dejavnosti, hitrejša tehnološka spremembe in globalna konkurenca pa so razmere na trgu dela še dodatno obremenile (Malačič, Domadenik in Pahor 2006, 50).

Do razkoraka med potrebami in ponudbo dela prihaja zaradi različnih dejavnikov, ki vplivajo na ponudbo in povpraševanje po delu. Na potrebe po delavcih vplivajo:

- strukturne spremembe, ki pomenijo spremembo razmerij med posameznimi gospodarskimi dejavnostmi. Skladno z njimi naraščajo potrebe po delavcih s sposobnostmi, ki jih potrebujejo dejavnosti, ki se širijo, upada pa potreba po delavcih, čigar sposobnosti so primerne za dejavnosti, ki se opuščajo;
- lokacija proizvodnje in storitev, in sicer se že nekaj časa pojavlja trend selitve proizvodnje v dežele z nižjimi stroški dela in s tem povezana deindustrializacija razvitih držav;
- gospodarska rast, ki povečuje potrebo po zaposlenih. Gospodarsko rast spremljajo dejavniki, kot so spremembe v produktivnosti, spremembe v zakonodaji ter v povprečnem številu delovnih ur in podobno;
- tehnološki razvoj in inovacije. Po eni strani tehnološki razvoj povečuje potrebo po investicijah v človeški kapital in bolj izobraženih zaposlenih, po drugi strani pa avtomatizacija zmanjšuje potrebo po zaposlenih (Malačič, Domadenik in Pahor 2006, 50).

Na ponudbo dela na drugi strani vplivajo:

- trendi razvoja prebivalstva;
- stopnje aktivnosti in stopnje delovne aktivnosti;
- mobilnost prebivalstva oziroma priselitve in odselitve, še bolj pa pripravljenost na dnevne ali začasne selitve znotraj nekega območja;
- izobrazbena raven in vseživljenjsko usposabljanje;
- preference glede poklica, kamor spada predvsem pripravljenost višje izobraženih sprejeti delo, ki ne ustreza njihovi kvalifikaciji (Malačič, Domadenik in Pahor 2006, 50).

V nadaljevanju bodo od dejavnikov stanja na trgu dela podrobneje analizirani panožna struktura gospodarske dejavnosti in struktura prebivalstva glede na različne značilnosti v preučevanih regijah.

4.1 Panožna struktura gospodarske dejavnosti v Savinjski in Koroški regiji

Število gospodarskih subjektov v državi se presenetljivo zvišuje iz leta v leto. Tako je bilo v Sloveniji leta 2006 100.569 gospodarskih subjektov (SURS 2011p), leta 2008 152.541 gospodarskih subjektov in leta 2010 165.959 gospodarskih subjektov (SURS 2011n).

4.1.1 Gospodarstvo Koroške regije

V letu 2010 je na območju Koroške regije podatke iz letnih poročil AJPES-u predložilo 1.059 družb, 11 zadrug in 2.576 samostojnih podjetnikov, kar predstavlja 20,9 odstotka več gospodarskih družb kot v letu 2006 in 20,5 odstotka več samostojnih podjetnikov kot leta 2006 (GZS 2011b, 42; GZS 2011c, 28; GZS 2011a, 3). Število gospodarskih družb se je v zadnjih petih letih torej povečalo, vendar se je njihova povprečna velikost, merjena s številom zaposlenih, opazno zmanjšala (iz 16,4 odstotka v letu 2006 na 11,0 odstotkov letu 2010). Zmanjšalo se je tudi število zaposlenih na samostojnega podjetnika, in sicer iz 5,5 odstotka v letu 2006 na 3,7 odstotka v letu 2010. Gospodarske družbe so v letu 2010 zaposlovale 11.697 delavcev, kar je za 18,5 odstotkov manj kot leta 2006. Samostojni podjetniki so v letu 2010 zaposlovali 1.714 delavcev, kar je 18,4 odstotkov manj kot v letu 2006 (GZS 2011b, 2; GZS 2011c, 2; GZS 2011a, 3).

Preglednica 10: Število poslovnih subjektov in število zaposlenih v Koroški regiji

	Obdobje	gospodarske družbe	samostojni podjetniki	skupaj
število poslovnih subjektov	2006	876	2.137	3.013
	2010	1.059	2.576	3.646
število zaposlenih	2006	14.349	2.100	16.449
	2010	11.697	1.714	13.551
Število zaposlenih na poslovni subjekt	2006	16,4	5,5	5,5
	2010	11,0	3,7	3,7

Vir: GZS 2011a, 3, 18; GZS 2011b, 42, 15; GZS 2011c, 28, 14.

Večina gospodarskih družb v letu 2010, 89,1 odstotka vseh, je v Koroški regiji sodila med mikro¹ družbe. Zaposlovale so 25,3 odstotka vseh delavcev Koroške regije. Kar 33,6 odstotka mikro družb ni zaposlovalo nobenega delavca. Leta 2010 je bilo med gospodarskimi družbami 3,2 odstotka majhnih² družb, ki so zaposlovale 20,9 odstotka vseh delavcev, 3,5 odstotka

¹ Mikro družba je družba, ki izpolnjuje dve od treh meril: - povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega deset; - čisti prihodki od prodaje ne presegajo 2.000.000 evrov; - vrednost aktive ne presega 2.000.000 evrov (ZGD-1 2006).

² Majhna družba je družba, ki ni mikro družba in izpolnjuje dve od treh meril: - povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 50; - čisti prihodki od prodaje ne presegajo 7.300.000 evrov; - vrednost aktive ne presega 3.350.000 evrov (ZGD-1 2006).

srednjih³ družb, ki so zaposlovale 29,6 odstotka vseh zaposlenih in 1,2 odstotka velikih⁴ družb, ki so zaposlovale 24,2 odstotka vseh delavcev (GZS 2011b, 9, 10).

Preglednica 11 prikazuje delitev samostojnih podjetnikov v Koroški regiji po posameznih skupinah oblikovanih glede na število zaposlenih. Iz preglednice se jasno vidi, da prevladujejo samostojni podjetniki z 0 zaposlenimi, največ zaposlenih pa imajo srednje veliki samostojni podjetniki, ki zaposlujejo od 2 do 9 zaposlenih.

Preglednica 11: Število samostojnih podjetnikov in pri njih zaposlenih v Koroški regiji v letu 2010

ŠTEVILO ZAPOSLENIH PRI SAMOSTOJNEM PODJETNIKU	SAMOSTOJNI PODJETNIKI		ZAPOSLENI	
	število	delež v %	število	delež v %
0 zaposlenih	1.930	74,9	0	0
1 zaposlen	296	11,5	296	17,3
2 do 9 zaposlenih	321	12,5	1.017	59,3
10 do 30 zaposlenih	29	1,1	401	23,4
SKUPAJ	2.576	100	1.714	100

Vir: GZS 2011c, 9.

Pri skupini samostojnih podjetnikov, ki niso zaposlovali, je potrebno upoštevati dejstvo, da majhni podjetniki kot lastniki in nosilci dejavnosti niso vključeni v število zaposlenih. Ta skupina je tudi najštevilčnejša in zajema kar 74,9 odstotka vseh samostojnih podjetnikov na Koroškem. Sledijo jim samostojni podjetniki z 2 do 9 zaposlenimi, ki zajemajo 12,5 odstotka vseh samostojnih podjetnikov in samostojni podjetniki z enim zaposlenim, ki zajemajo 11,5 odstotka vseh samostojnih podjetnikov. Najmanjše število samostojnih podjetnikov tako imenovani veliki samostojni podjetniki, ki predstavljajo le 1,1 odstotka vseh samostojnih podjetnikov (GZS 2011b, 9).

Najpomembnejše področje gospodarske dejavnosti po številu zaposlenih v letu 2010 je bilo področje predelovalnih dejavnosti. Gospodarske družbe predelovalnih dejavnosti so zaposlovale 63,8 odstotka vseh delavcev regije. Udeležba in vpliv družb predelovalne dejavnosti predstavlja v Koroški regiji bistveno večji vpliv kot na državnem nivoju. Največ družb, to je 251 ali 23,7 odstotka vseh, je bilo uvrščenih v področje trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil. Družbe tega področja so zaposlovale 7,2 odstotka vseh delavcev (GZS 2011b, 10, 11).

³ Srednja družba je družba, ki ni mikro ali majhna družba in izpolnjuje dve od treh meril: - povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 250; - čisti prihodki od prodaje ne presegajo 29.200.000 evrov; - vrednost aktive ne presega 14.600.000 evrov (ZGD-1 2006).

⁴ Velika družba je družba, ki ni mikro, majhna ali srednja družba (ZGD-1 2006).

Najpomembnejše področje po številu zaposlenih med samostojnimi podjetniki v letu 2010 je bilo gradbeništvo, ki je zaposlovalo 376 oseb, kar predstavlja 21,9 odstotka vseh zaposlenih pri samostojnih podjetnikih. Sledijo predelovalna dejavnost s 334 zaposlenimi in trgovina, vzdrževanje ter popravila motornih vozil z 363 zaposlenimi (GZS 2011c, 9). Podrobnejše značilnosti poslovnih subjektov so predstavljene v prilogi 1.

4.1.2 Gospodarstvo Savinjske regije

Na območju Savinjske regije je podatke iz letnih poročil za leto 2010 AJ PES-u predložilo 5.226 poslovno aktivnih gospodarskih družb in zadrug, kar je za 27,6 odstotka več kot leta 2006, in 8.429 samostojnih podjetnikov, kar je za 14,4 odstotka več kot leta 2006. Število gospodarskih družb se je v zadnjih petih letih torej povečalo, vendar se je njihova povprečna velikost, merjena s številom zaposlenih zmanjšala (s 60.589 zaposlenih v letu 2006 na 58.192 zaposlenih v letu 2010), kar predstavlja 4-odstotno znižanje. Zmanjšalo se je tudi število zaposlenih na samostojnega podjetnika (s 8.517 zaposlenih leta 2006 na 7.751 zaposlenih leta 2010), kar znaša 9-odstotno znižanje (AJ PES 2011a, 17; AJ PES 2011b, 5; AJ PES 2011c, 25; AJ PES 2011d, 34). Večina dejavnosti je v obdobju od leta 2006 do 2010 zmanjševala število zaposlenih, svetli točki zaposlovanja v Savinjski regiji sta bili dejavnost prometa in skladiščenja z 71. zaposlitvami, ter informacijske in komunikacijske dejavnosti z 21. zaposlitvami (AJ PES 2011a, 4).

Prav tako kot v Koroški regiji pretežni del, kar 92,0 odstotkov, gospodarskih družb sodi med mikro gospodarske družbe, 1,8 odstotka med srednje, 4,7 odstotka med male gospodarske družbe in 1,5 odstotka med velike družbe (AJ PES 2011a, 18).

Preglednica 12: Pregled velikosti gospodarskih družb in zaposlenih v Savinjski regiji v letu 2010

	obdobje	gospodarske družbe	samostojni podjetniki	skupaj
število poslovnih subjektov	2006	4.096	7.368	11.464
	2010	5.226	8.429	13.655
število zaposlenih	2006	60.589	8.517 ⁵	69.106
	2010	58.192	7.751 ⁵	65.944
število zaposlenih na poslovni subjekt	2006	14,8	1,2	6,03
	2010	11,1	0,9	4,8

Vir: AJ PES 2011a, 17; AJ PES 2011b, 5; AJ PES 2011c, 25; AJ PES 2011d, 34.

Samostojni podjetniki v Savinjski regiji so po številu zaposlenih v povprečju nekoliko številčnejši kot v Koroški regiji. Dve tretjini vseh podjetnikov opravlja svojo dejavnost brez zaposlenih, dobrih 19 odstotkov samostojnih podjetnikov zaposluje eno osebo, 13,2 odstotka

⁵ V tem številu niso vključeni nosilci dejavnosti

samostojnih podjetnikov zaposluje od 2 do 9 oseb, preostalih 1,7 odstotka pa 10 oseb ali več (AJPES 2011b, 6).

Najpomembnejše področje po številu zaposlenih v letu 2010 je bilo področje predelovalnih dejavnosti. Gospodarske družbe predelovalnih dejavnosti so zaposlovale 28.727 delavcev. Sledi področje trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil z 9.673 zaposlenimi. Največji upad zaposlenih beleži področje rudarstva, kjer se je število zaposlenih zmanjšalo za 6,8 odstotka glede na leto 2009. Gospodarska gibanja v letu 2010 so imela največji vpliv na sektor industrije in gradbeništva, ki je v letu 2010 svoj položaj nekoliko okrepil (AJPES 2011a, 21).

Preglednica 13: Število samostojnih podjetnikov in število pri njih zaposlenih v Savinjski regiji v letu 2010

število zaposlenih pri samostojnem podjetniku	samostojni podjetniki		zaposleni	
	število	delež v %	število	delež v %
0 zaposlenih	5.547	65,8	0	0,0
1 zaposlen	1.629	19,3	1.173	15,1
od 2 do 9 zaposlenih	1.110	13,2	3.891	50,2
od 10 do 49 zaposlenih	136	1,6	2.237	28,9
od 50 do 250 zaposlenih	8	0,1	448	5,8
SKUPAJ	8.429	100,0	7.751	100,0

Vir: AJPES 2011b, 6.

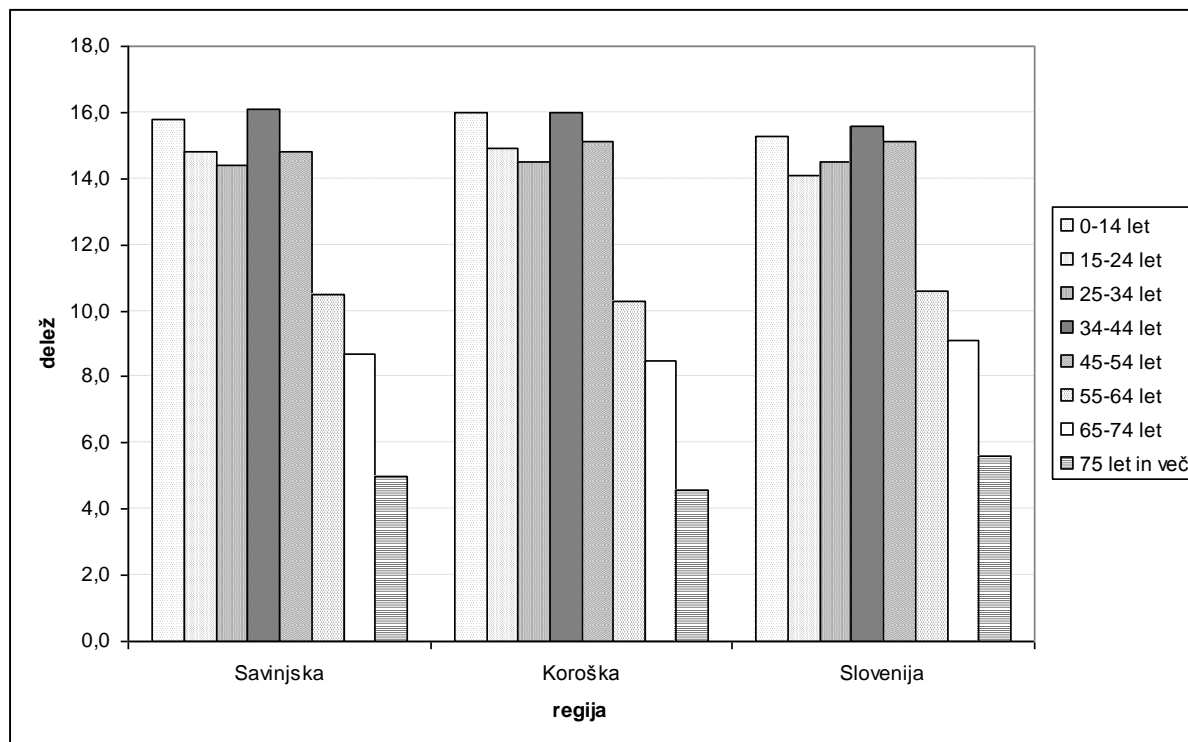
Prav tako kot pri gospodarskih družbah, tudi pri samostojnih podjetnikih Savinjske regije največ ljudi zaposluje predelovalna dejavnost, in sicer 1.578 delavcev, kar je 5 odstotkov manj kot v letu 2009. Sledi področje gradbeništva s 1.996 zaposlenimi ter promet in skladiščenje s 1.154 zaposlenimi (AJPES 2011b, 23).

4.2 Struktura prebivalstva glede na starost v Savinjski in Koroški regiji

V tem poglavju pojasnujem sestavo prebivalstva po starostnih skupinah v Savinjski in Koroški regiji. Pri pregledovanju in obdelavi statističnih podatkov sem uporabila podatke SURS-a iz popisa prebivalstva leta 2002 in leta 2009. Prebivalstvo regije je razdeljeno na desetletne starostne skupine, razen prva, v kateri so otroci stari od 0 do 14 let.

Primerjava podatkov za leti 2002 in 2009 kaže, da se je absolutno število prebivalcev v obeh obravnavanih regijah zvišalo, relativno oziroma v primerjavi s celotno Slovenijo pa se je rahlo zmanjšalo. Primerjava starostne strukture prebivalstva med letoma 2002 in 2009 kaže, da se populacija stara tako v Savinjski kot Koroški regiji. V letu 2002 je najvišji delež prebivalcev tako v Savinjski kot Koroški regiji predstavljala skupina prebivalcev starih med 35 in 44 let, in sicer v Savinjski regiji 16,1 odstotka prebivalcev, v Koroški regiji pa 16 odstotkov prebivalcev. V letu 2009 se je stanje strukture prebivalstva glede na starost nekoliko

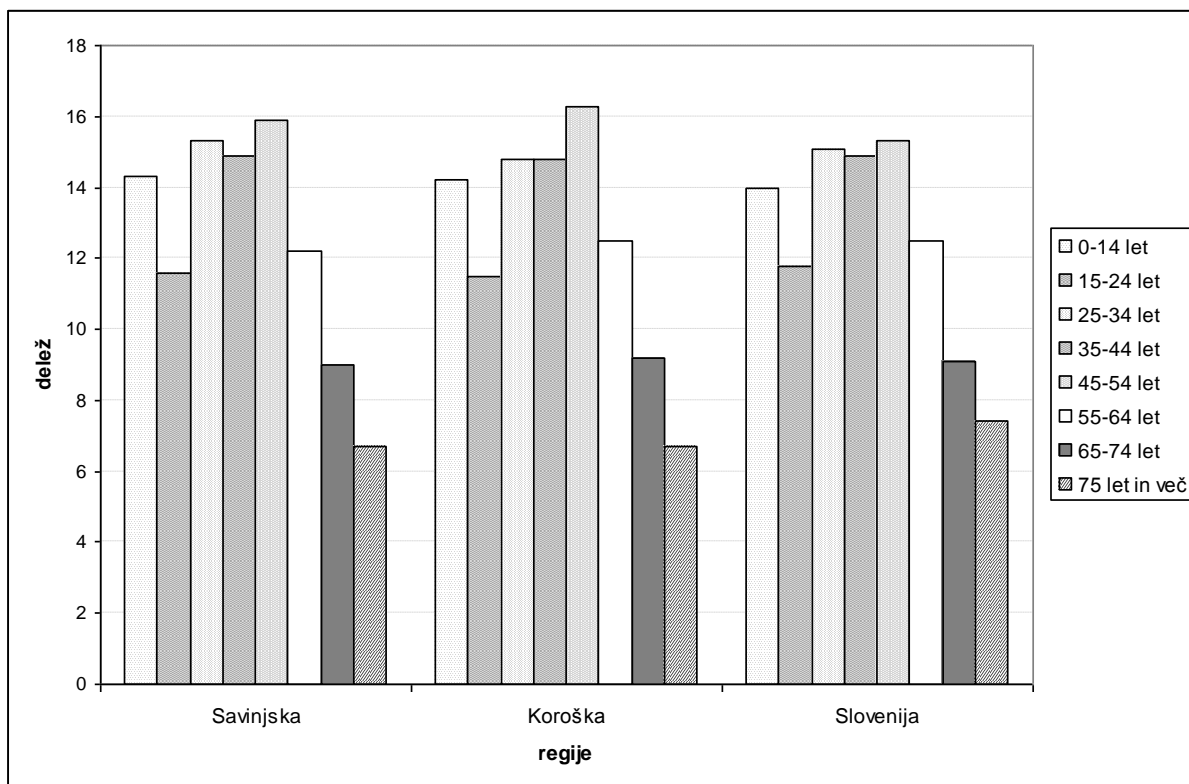
spremenilo glede na leto 2002 (kot kažeta sliki 7 in 8). Najvišji delež prebivalcev je bilo starih med 45 in 54 let, in sicer v Savinjski regiji 16 odstotkov, v Koroški regiji pa 16,3 odstotka prebivalcev (SURS 2011h, 71; SURS 2011e).

Slika 7: Struktura starosti prebivalstva v letu 2002

Vir: SURS 2011f.

Ob primerjavi podatkov iz leta 2002 in leta 2009 je razvidno, da se je tako v Savinjski kot Koroški regiji najbolj znižal delež prebivalcev starih med 15 in 24 let, in sicer v Savinjski regiji s 14,8 odstotka v letu 2002 na 11,6 odstotka v letu 2009, in v Koroški regiji s 14,9 odstotka v letu 2002 na 11,5 odstotka v letu 2009. Prav tako se je v obeh regijah znižal delež prebivalcev starih med 35 in 44 let, in sicer v Savinjski regiji s 16,1 odstotka v letu 2002 na 14,9 odstotka v letu 2009, v Koroški regiji pa s 16,0 odstotka v letu 2002 na 14,8 odstotka v letu 2009. Zvišal pa se je delež prebivalcev starih med 45 in 54 let, v Savinjski regiji s 14,8 odstotka v letu 2002 na 15,9 odstotka v letu 2009, v Koroški regiji pa s 15,1 odstotka v letu 2002 na 16,3 odstotka v letu 2009, kar je razvidno iz slike 8 (SURS 2011f).

Slika 8: Struktura prebivalstva po starosti v letu 2009

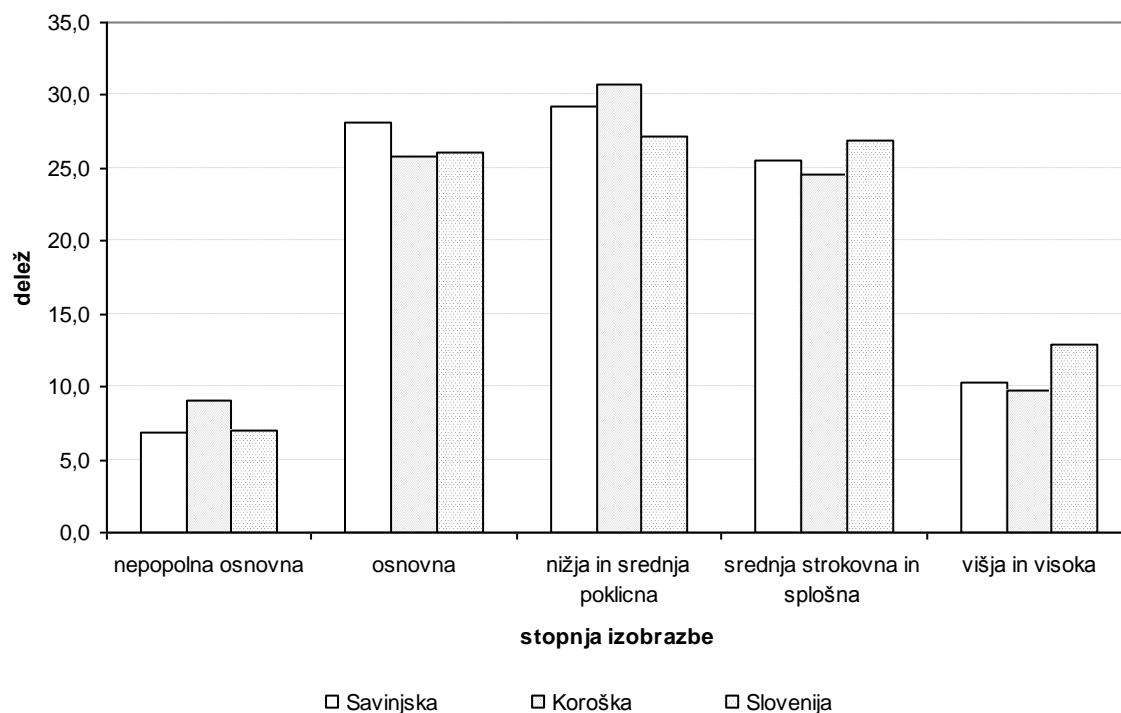
Vir: SURS 2011m.

4.3 Struktura prebivalstva glede na stopnjo izobrazbe

Prebivalstvo v Savinjski in Koroški regiji je v povprečju nekoliko nižje izobraženo kot prebivalstvo Slovenije. Največ, kar 29,2 odstotka prebivalcev Savinjske regije starih vsaj 15 let je imelo v letu 2002 nižjo ali srednjo poklicno izobrazbo. Sledijo prebivalci z osnovno izobrazbo, ki jih je 28,1 odstotka, in prebivalci s srednjo strokovno in splošno izobrazbo, teh je 25,5 odstotka. Veliko je tudi prebivalcev z višjo in visoko izobrazbo, ki predstavljajo dobro desetino prebivalcev starih 15 let ali več (SURS 2011g). Po deležu prebivalstva Savinjska regija od slovenskega povprečja odstopa navzgor pri osnovni izobrazbi ter nižji in srednji poklicni izobrazbi, navzdol pa nekoliko odstopa pri srednji strokovni in splošni izobrazbi, predvsem pa pri višji in visoki izobrazbi. Slednje pomeni, da je izobrazba prebivalstva Savinjske regije malo slabša od slovenskega povprečja.

Prav tako kot v Savinjski regiji je bilo tudi v Koroški regiji leta 2002 največ prebivalcev z nižjo ali srednjo poklicno izobrazbo (30,8 odstotka). Nekoliko manj je bilo prebivalcev z osnovno izobrazbo (25,8 odstotka) in s srednjo strokovno in splošno izobrazbo (24,6 odstotka). Po deležu prebivalstva Koroška regija od slovenskega povprečja navzgor odstopa pri nepopolni osnovni izobrazbi ter nižji in srednji poklicni izobrazbi, navzdol pa predvsem

pri srednji strokovni in splošni izobrazbi ter višji in visoki izobrazbi. Slednje pomeni, da je izobrazba koroškega prebivalstva slabša od slovenskega povprečja.

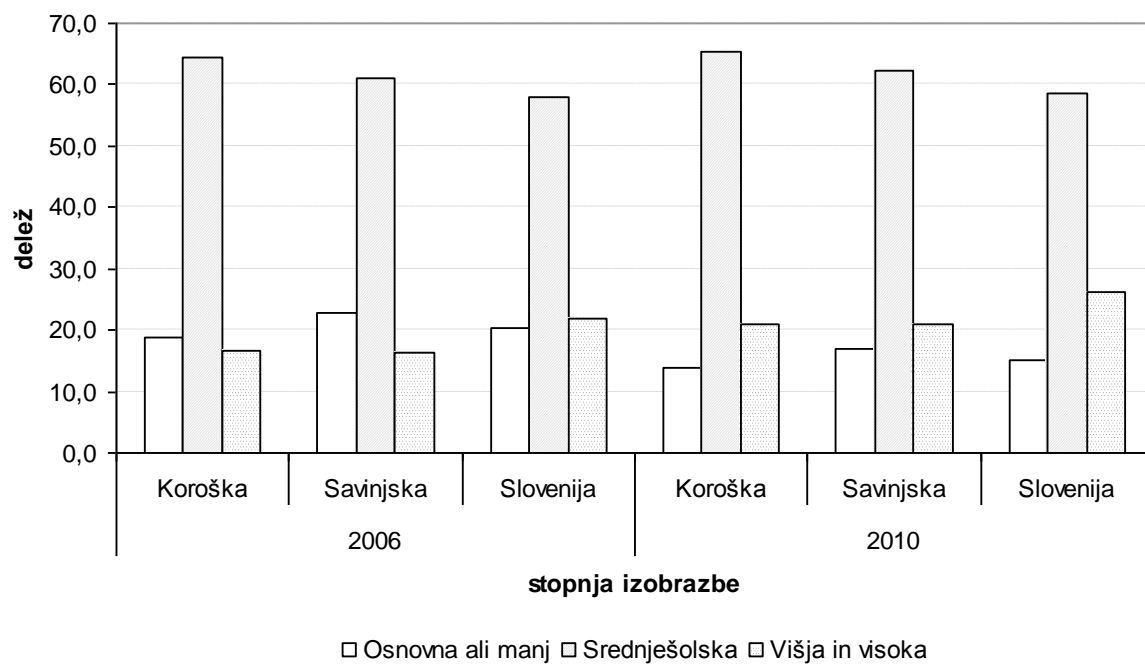

Slika 9: Struktura prebivalstva glede na izobrazbo v letu 2002

Vir: SURS 2011g.

Novejši podatki o ravni izobrazbe so za Koroško in Savinjsko regijo ter za Slovenijo dostopni le za delovno aktivno (in ne celotno) prebivalstvo. Podatki (slika 10) kažejo, da v obeh regijah in v celotni Sloveniji med letoma 2006 in 2010 med delovno aktivnim prebivalstvom prevladujejo osebe z srednješolsko izobrazbo. Delež delovno aktivnih prebivalcev z osnovnošolsko izobrazbo ali nižjo se je v letu 2010 nekoliko zmanjšal v primerjavi z letom 2006 v vseh opazovanih regijah, zvišal pa se je delež delovno aktivnih prebivalcev z višjo in visoko strokovno izobrazbo. Zaznati je, da v Koroški in Savinjski regiji delež najbolj izobraženih med delovno aktivnim prebivalstvom negativno odstopa od povprečja celotne Slovenije.

Slika 10: Struktura delovno aktivnega prebivalstva glede na izobrazbo v letih 2006 in 2010

Vir: SURS 2011j.

5 UKREPI AKTIVNE POLITIKE ZAPOSLOVANJA

Aktivna politika zaposlovanja (v nadaljevanju APZ) je sklop ciljno usmerjenih ukrepov in programov, ki se odvijajo na trgu dela ter ustvarjajo dodatne delovne možnosti, povečujejo poklicno, sektorsko in prostorsko mobilnost delovne sile, omogočajo prilagajanje znanj in usposobljenost delavcev za spremenjene pogoje proizvodnje tržni konkurenci. Spodbujajo razvoj podjetniških iniciativ in samozaposlovanje kandidatov za delo. Prav tako spodbujajo delovno reintegracijo delavcev z zniževanjem cene dela in z razbremenjevanjem delodajalčevega rizika zaposlovanja. Ukrepi preprečujejo marginalizacijo določenih skupin brezposelnih oseb na trgu dela in delujejo v smeri usklajevanja ponudbe in povpraševanja (Malačič idr. 1995, 195). Z ukrepi se skuša med delovno aktivne (zaposlene in samozaposlene) vključiti in/ali v tem statusu obdržati čim več delovno sposobnega prebivalstva in tako preprečiti in/ali zmanjšati brezposelnost (Svetlik idr. 2002, 174).

Nosilec programa APZ v Sloveniji je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljevanju MDDSZ), ki v sodelovanju z OS ZRSZ razvija in oblikuje ukrepe in dejavnosti APZ, ter jih sprti spremlja in vrednoti.

Vlada Republike Slovenije je APZ do leta 2007 sprejemala za posamezno koledarsko leto. Z letom 2007 pa je pripravila APZ za daljše časovno obdobje, in sicer zajema ukrepe za obdobje 2007–2013 (MDDSZ 2011, 2). Tem ukrepov APZ se bom posvetila v nadaljevanju.

5.1 Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve

Ukrep *Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve* je usmerjen k brezposelnim osebam, ki načrtujejo novo poklicno pot, delavcem v postopku izgubljanja zaposlitve ter mladim, ki vstopajo na poklicno pot z namenom svetovanja in pomoči pri iskanju zaposlitve, seznanjanja s poklicnimi možnostmi in poglobljene obravnave določenih skupin oseb. Vse z namenom, da se jim izboljšajo zaposlitvene možnosti in odpravijo ovire pri iskanju zaposlitve. Namen ukrepa je tudi predstavitev in uveljavitev ostalih aktivnosti programa APZ (MDDSZ 2011, 10).

V sklop aktivnosti svetovanja in pomoči pri iskanju zaposlitve spadajo:

- *Poklicno in zaposlitveno informiranje, svetovanje in motiviranje*, ki izvaja aktivnosti pomoči pri iskanju zaposlitve in aktivnosti, ki spodbujajo osebe za iskanje zaposlitve;
- *Pomoč pri iskanju zaposlitve*, ki zajemajo razne delavnice, seminarje, poglobljene obravnave posameznikov, zastopništvo pri delodajalcih, zaposlitvene klube in podobno;
- *Razvoj in izvajanje novih oblik pomoči ter njihova predstavitev*, kar bo spodbujalo razvoj novih in inovativnih oblik informiranja, svetovanja, motiviranja in pomoči pri iskanju zaposlitve (MDDSZ 2011, 10, 11).

V ukrep svetovanja in pomoči pri iskanju zaposlitve se je v letu 2010 v OS Celje vključilo 2.012 brezposelnih oseb, kar predstavlja 17,4 odstotka vseh brezposelnih, od tega 38 odstotka dolgotrajno brezposelnih, 22,8 odstotka iskalcev prve zaposlitve in 8,6 odstotka starejših od 50 let. Izvajale so se delavnice Poti do dela in zaposlitve, Usposabljanje za življenjsko uspešnost, Most do izobrazbe, Svetovalnica in Druga možnost. Od vseh 2.012 brezposelnih oseb, ki so bile v letu 2010 vključene v ukrepe Svetovanja in pomoči pri iskanju zaposlitve, jih je v letu 2011 v evidenci brezposelnih samo še 68,14 odstotka (ZRSZ 2011f, 24).

V OS Velenje se je v delavnico Poti do dela in zaposlitve v letu 2010 vključilo 652 brezposelnih oseb, kar predstavlja 8,5 odstotka vseh brezposelnih oseb, v delavnico Usposabljanja za življenjsko uspešnost se je vključilo 33 oseb (0,4 odstotka vseh brezposelnih), v delavnico Klub za iskanje zaposlitve pa 303 (4 odstotka vseh brezposelnih), v delavnico Razvoj in izvajanje novih oblik pomoči ter predstavitev se je vključilo 26 brezposelnih oseb, kar predstavlja (0,3 odstotka vseh brezposelnih) (ZRSZ 2011e, 35, 36).

5.2 Usposabljanje in izobraževanje

Program *Usposabljanje in izobraževanje* je namenjen povečanju zaposljivosti in konkurenčnosti na trgu dela s pridobivanjem novega znanja, spretnosti in zmožnosti ter z dvigom izobrazbe in kvalifikacijske ravni zaposlenih in brezposelnih. Ukrep je namenjen brezposelnim osebam, zaposlenim in delavcem v postopku izgubljanja zaposlitve, ki potrebujejo tovrstno pomoč ter delodajalcem (MDDSZ 2011, 12).

V skop aktivnosti usposabljanja in izobraževanja spadajo:

- *Program institucionalnega usposabljanja in nacionalne poklicne kvalifikacije*, ki zajema izobraževanja, tečaje, predavanja, seminarje in druge ukrepe usposabljanja za pridobivanje dodatnega ali poglobljenega znanja, spretnosti in zmožnosti;
- *Program praktičnega usposabljanja*, v okviru katerega se izvajajo programi usposabljanja na delovnem mestu, učne delavnice, nadomestna zaposlitev in usposabljanje invalidov;
- *Programi izobraževanja*, ki vključujejo aktivnosti formalnega izobraževanja, programe usposabljanja za življenjsko uspešnosti in projektnega učenja za mlade, ki so namenjeni dvigu izobrazbe in kvalifikacijske ravni na trgu dela;
- *Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih*, ki zajemajo aktivnosti za dvig izobrazbene in kvalifikacijske ravni, pridobivanju znanja, spretnosti in zmožnosti že zaposlenih da ohranijo delovno mesto;
- *Preventivni in inovativni projekti na trgu dela*, ki zajemajo aktivnosti, s katerimi se preprečuje prehod v brezposelnost in/ali v dolgotrajno brezposelnost (MDDSZ 2011,12, 13).

Leta 2012 je bilo v ukrep usposabljanja in izobraževanja v OS Celje vključenih 2.520 brezposelnih oseb, kar predstavlja 21,7 odstotka vseh brezposelnih oseb. Povečano vključevanje je bilo vidno pri nacionalnih poklicnih kvalifikacijah, delovnem preizkusu, usposabljanju na delovnem mestu in formalnem izobraževanju (ZRSZ 2011f, 24).

V program Institucionalnega usposabljanja je bilo v letu 2010 vključenih 455 brezposelnih oseb, kar predstavlja 6 odstotkov vseh brezposelnih, v program Nacionalne poklicne kvalifikacije 106 brezposelnih oseb, kar predstavlja 1,4 odstotka vseh brezposelnih, v program Praktičnega usposabljanja je bilo vključenih 474 brezposelnih oseb, kar predstavlja 6,2 odstotka vseh brezposelnih, v Delovni preizkus je bilo vključenih 617 brezposelnih oseb, kar predstavlja 8,1 odstotka vseh brezposelnih, v Program izobraževanja pa je bilo vključenih 450 brezposelnih oseb, kar predstavlja 5,9 odstotka vseh brezposelnih. (ZRSZ 2011e, 37, 38, 39).

5.3 Spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja

Namen ukrepa *Spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja* je spodbujanje samozaposlovanja brezposelnih oseb, ki po usposabljanju želijo uresničiti podjetniško idejo in se samozaposliti, spodbujanje zaposlovanja najtežje zaposljivih skupin brezposelnih oseb, predvsem prejemnikov denarne socialne pomoči, povečevanje prilagodljivosti trga dela s spodbujanjem novih oblik zaposlovanja, povečanje regijske in sektorske mobilnosti, ohranitev delovnih mest in podpora preoblikovanju podjetij. Do ukrepa so upravičene brezposelne osebe ter zaposleni in delavci v postopku izgubljanja zaposlitve, ki to pomoč potrebujejo (MDDSZ 2011, 13).

V skop aktivnosti spodbujanja zaposlovanja in samozaposlovanja spadajo:

- *Spodbujanje samozaposlovanja*, ki vključuje svetovanje in subvencioniranje samozaposlitve brezposelnih oseb in oseb v postopku izgubljanja zaposlitve;
- *Subvencije za zaposlitve težje zaposljivih skupin brezposelnih oseb*, ki vključujejo spodbujanje zaposlovanja s subvencijami za zaposlitev težje zaposljive skupine brezposelnih oseb;
- *Povračilo stroškov dela*, ki zagotavlja povračilo davka na plače in prispevkov delodajalca, zato da se spodbudi zaposlovanje težje zaposljivih skupin brezposelnih oseb;
- *Spodbujanje prilagodljivosti delovne sile in podjetij*, ki zajema aktivnosti spodbujanja mobilnosti in uvajanju prožnih oblik zaposlitve;
- *Ohranitev delovnih mest*, ki zajema aktivnosti za ohranitev delovnih mest v podjetjih, ki so v fazi prestrukturiranja v skladu z zakonom (MDDSZ 2011, 14).

V ukrepu spodbujanja zaposlovanja in samozaposlovanja je bilo v letu 2010 v OS Celje vključenih 603 oseb, kar predstavlja 5,2 odstotka vseh brezposelnih oseb, od tega 152

iskalcev prve zaposlitve (25,2 odstotka brezposelnih), 296 dolgotrajno brezposelnih oseb (49,1 odstotka brezposelnih) in 90 brezposelnih oseb starejših od 50 let (14,9 odstotka brezposelnih), sklenjenih je bilo 2.437 pogodb, kar predstavlja za 33,2 odstotka sklenjenih pogodb več kot v letu 2009 (ZRSZ 2011f, 23, 24).

V OS Velenje se je leta 2010 v ukrep Spodbujanja samozaposlovanja vključilo 871 oseb, kar predstavlja 11,4 odstotka vseh brezposelnih oseb. Samozaposlilo pa se je 357 brezposelnih oseb, kar je 4,7 odstotka brezposelnih oseb. V program težje zaposljivih brezposelnih oseb se je v letu 2010 vključilo 288 oseb, kar je 3,8 odstotka brezposelnih oseb (ZRSZ 2011e, 40, 41).

5.4 Programi za povečevanje socialne vključenosti

Namen ukrepa *Programi za povečevanje socialne vključenosti* je spodbujati socialno vključenost ljudi, torej uresničevati in uveljaviti aktivnosti in projekte za ustvarjanje okolja, ki bo motiviralo ljudi k aktivnosti in v katerem bodo lažje in hitreje našli delo, hkrati pa uživali tudi potrebno raven socialne zaščite. Ukrep je namenjen vsem brezposelnim osebam (MDDSZ 2011, 15).

V sklop aktivnosti programa za povečevanje socialne vključenosti spadajo:

- *Spodbujanje socialnega vključevanja in delovne aktivnosti*, ki zajema pomoč tistim, ki potrebujejo posebno pomoč pri vključitvi na trg dela. Del tega ukrepa so tudi javna dela, pomoč na domu, osebna asistenca in zaposlitveni projekti za invalide;
- *Spodbujanje zaposlitvenih zmogljivosti*, ki zajema pomoč pri zaposlovanju v storitvenem in nevladnem sektorju, predvsem za razvoj novih oblik socialnih programov, ki bogatijo lokalno, družbeno in delovno življenje;
- *Inovativni programi za pospeševanje socialnega vključevanja in boja proti zapostavljanju na trgu dela*, ki podpirajo razvoj in izvajanje inovativnih in mednarodnih projektov za krepitev socialne vključenosti in boja proti diskriminaciji (MDDSZ 2011, 15, 16).

Najobsežnejši program v okviru aktivnosti Spodbujanje socialnega vključevanja in delovne aktivnosti so Javna dela, ki so lokalni ali državni zaposlitveni programi. Namenjena so ohranitvi ali razvoju delovnih sposobnosti brezposelnih oseb, povečanju delovne in socialne vključenosti brezposelnih oseb, kakor tudi spodbujanju razvoja novih delovnih mest (ZRSZ 2011e, 42).

V ukrep *Programi za povečevanje socialne vključenosti* je bilo v OS Celje v letu 2010 vključenih 770 brezposelnih oseb, kar predstavlja 6,6 odstotka vseh brezposelnih oseb. Od tega je bilo samo v javna dela vključenih 677 brezposelnih oseb (5,8 odstotka brezposelnih). Od vseh vključenih je bilo 104 iskalcev prve zaposlitve (0,9 odstotka brezposelnih), 333 dolgotrajno brezposelnih oseb (2,9 odstotka brezposelnih) in 145 starejših od 50 let (1,3

odstotka brezposelnih). Skozi celotno leto 2010 se je izvajalo 214 programov, od tega 187 lokalnih in 27 programov nacionalnega pomena (ZRSZ 2011f, 24).

V ukrep *Programi za povečevanje socialne vključenosti* je bilo v OS Velenje v letu 2010 vključenih 391 brezposelnih oseb, kar predstavlja 5,1 odstotka vseh brezposelnih oseb (ZRSZ 2011e, 44). V programe javnih del pa je bilo v letu 2010 vključenih 391 brezposelnih oseb, kar predstavlja 5,2 odstotka.

6 SKLEP

Zaključna projektna naloga preučuje stanje na trgu dela in dejavnike brezposelnosti v Savinjski in Koroški regiji. Savinjska regija leži v osrednjem delu Slovenije in obsega dobro desetino površine celotne države. Obsega 31 občin in je ena izmed večjih regij v državi. Ima ugodno izobrazbeno strukturo prebivalstva, saj ima vsaj sedmo stopnjo izobrazbe že skoraj petina prebivalcev, kar regiji daje potencial za v prihodnje, a je ta še vedno pod slovenskim povprečjem. Koroška regija leži na severu države ob meji z Avstrijo in po obsegu občin (12 občin) spada med manjše regije v Sloveniji. Ta regija je sicer prometno težko dostopna in slabo povezana z ostalimi regijami, a sta se tu vseeno razvila predelovalna dejavnost in rudarstvo, za katera je značilna velika izvozna usmerjenost; pomembno pa je tudi kmetijstvo. Izobrazba prebivalstva na Koroškem je slabša od slovenskega povprečja. Prebivalci Koroške regije so v povprečju mlajši od povprečja v Sloveniji, kar regijo uvršča med mlajše regije po starosti prebivalcev in ji daje dobre dispozicije za v prihodnje. Sicer se tudi prebivalstvo tako Koroške kot Savinjske regije stara, najvišji delež prebivalstva predstavlja skupina prebivalcev starih med 45 in 54 let.

Stopnja brezposelnosti je odraz stanja gospodarstva tako posamezne države kot posamezne regije. Stopnja registrirane brezposelnosti v Sloveniji se v opazovanem obdobju od leta 2006 do začetka leta 2011 giblje v obliki črke U. Enak trend je viden tudi v Savinjski in Koroški regiji: zmanjševanje registrirane brezposelnosti do leta 2008, v letu 2009 pa njeno opazno zvišanje. Stopnja registrirane brezposelnosti je v Sloveniji leta 2010 znašala 10,7 odstotka, na ravni Savinjske regije 11,8 odstotka in na ravni Koroške regije 13,1 odstotka, kar regiji uvršča nad državno povprečje. Pred svetovno gospodarsko krizo (od leta 2006 do leta 2008) se je delež iskalcev prve zaposlitve, brezposelnih brez izobrazbe in brezposelnih starih do 26 let med vsemi brezposelnimi zniževal, povečeval pa se je delež dolgotrajno brezposelnih, brezposelnih žensk in brezposelnih starih 50 let in več med vsemi brezposelnimi. V letu 2010, ko je gospodarstvo že močno zašlo v krizo, pa je glede na število opaziti znatno povečanje dolgotrajno brezposelnih, brezposelnih starih 50 let in več, brezposelnih žensk, trajnih presežnih delavcev, invalidov in stečajnikov.

Dejavniki, ki pomembno vplivajo na trenutno stanje na slovenskem trgu dela so velika strukturna neskladja. Neskladja med izobraževalnimi procesi in posledično izobrazbo prebivalcev in delovnimi mesti, ki jih želijo zapolniti delodajalci, se kažejo v zviševanju števila brezposelnih oseb. Najbolje so pokrite potrebe po delavcih s štiriletno srednjo izobrazbo in tistih brez poklicne izobrazbe. Najslabše pa so pokrite potrebe po delavcih z nižjo poklicno in z več kot srednjo izobrazbo. Razlike med Savinjsko in Koroško regijo v strukturi izobrazbe brezposelnih oseb praktično ni. V obeh regijah je največ brezposelnih v letu 2010 imelo I. in II. stopnjo strokovne izobrazbe. Najmanj je bilo brezposelnih z VI. stopnjo izobrazbe.

Glede na število zaposlitev v Koroški regiji leta 2010 je vidno, da sta najpomembnejši področji zaposlovanja predelovalna dejavnost pri gospodarskih družbah, ter gradbeništvo in trgovina pri samostojnih podjetnikih. Pomemben je tudi podatek, da se je število družb v Koroški regiji povečalo, pa vendar se je njihova povprečna velikost, merjena s številom zaposlenih, opazno zmanjšala. Družbe povprečno zaposlujejo manj delavcev kot v letu 2006. Prevladujejo mikro gospodarske družbe in samostojni podjetniki, ki ne zaposlujejo nobenega delavca. V Savinjski regiji je najpomembnejše področje zaposlovanja pri gospodarskih družbah predelovalna dejavnost in trgovina, pri samostojnih podjetnikih pa predelovalna dejavnost in gradbeništvo. S primerjavo izobrazbene strukture brezposelnih v obeh regijah in številom zaposlitev lahko sklepamo, da so delovna mesta razpoložljiva glede na izobrazbo brezposelnih. Prav tako kot v Koroški regiji, se je tudi v Savinjski regiji zvišalo število družb, a se je njihova povprečna velikost merjena s številom zaposlenih opazno zmanjšala. Prevladujejo mikro gospodarske družbe in samostojni podjetniki, ki ne zaposlujejo nobenega delavca.

Država bi morala narediti veliko več pri samem izobraževanju. Mlade bi namreč morala bolj spodbujati k izobraževalnim procesom, ki dajejo (poklicno, strokovno in visokošolsko) izobrazbo, po kateri je tisti trenutek na trgu dela povpraševanje glede na vsebino oziroma področje. Pri reševanju brezposelnosti bi morale pomembno vlogo prevzeti same brezposelne osebe, saj se brez aktivnega iskanja zaposlitve zagotovo ne pride do razgovorov za delo in posledično dejanskega zaposlovanja.

Država skuša skozi Aktivno politiko zaposlovanja in njenimi ukrepi zmanjševati brezposelnost. Z ukrepi kot so svetovanje, pomoč, informiranje, motiviranje, usposabljanje, izobraževanje, spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja, subvencioniranje in sklop javnih del skuša čim hitreje in učinkovito med delovno aktivne vključiti in/ali v tem statusu obdržati čim večje število delovno sposobnega prebivalstva, ki je brezposelno.

LITERATURA

- AJPES. 2011a. *Rezultati poslovanja gospodarskih družb na območju Savinjske statistične regije v letu 2010*. Celje: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, izpostava Celje. [Http://www.ajpes.si/doc/LP/Informacije/PoStatRegijah/04_Savinjska_regija_Informacija_LP_GD_2010.pdf](http://www.ajpes.si/doc/LP/Informacije/PoStatRegijah/04_Savinjska_regija_Informacija_LP_GD_2010.pdf) (6. 8. 2011).
- AJPES. 2011b. *Rezultati poslovanja samostojnih podjetnikov na območju Savinjske statistične regije v letu 2010*. Celje: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, izpostava Celje. [Http://www.ajpes.si/doc/LP/Informacije/PoStatRegijah/04_Savinjska_regija_Informacija_LP_SP_2010.pdf](http://www.ajpes.si/doc/LP/Informacije/PoStatRegijah/04_Savinjska_regija_Informacija_LP_SP_2010.pdf) (6. 8. 2011).
- AJPES. 2011c. *Informacija o poslovanju samostojnih podjetnikov posameznikov v Republiki Sloveniji v letu 2006*. Ljubljana: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. [Http://www.ajpes.si/doc/LP/Informacije/Informacija_LP_SP_2006.pdf](http://www.ajpes.si/doc/LP/Informacije/Informacija_LP_SP_2006.pdf) (14. 11. 2011).
- AJPES. 2011d. *Informacija o poslovanju gospodarskih družb in zadrug v Republiki Sloveniji v letu 2006*. Ljubljana: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. [Http://www.ajpes.si/doc/LP/Informacije/Informacija_LP_GD_zadruga_2006.pdf](http://www.ajpes.si/doc/LP/Informacije/Informacija_LP_GD_zadruga_2006.pdf) (14. 11. 2011).
- Andersson, Paul. 2008. *Tackling the shortage of skilled labour in industry*. Sweden: Oxford Research. [Http://www.eurofound.europa.eu/eiro/2008/01/articles/se0801029i.htm](http://www.eurofound.europa.eu/eiro/2008/01/articles/se0801029i.htm) (22. 8. 2011).
- Bagon, Judita, Karmen Gorišek, Ivan Kejžar, Edvard Kondrad, Stane Možina, Milan Terpin in Milan Tivadar. 1991. *Poti do dela in zaposlitve*. Ljubljana: Panta Rhei.
- Brezigar, Sara. 2009. *Dostop do trga dela za državljane tujih držav: Primerjava med izbranimi državami članicami Evropske Unije*. [Http://www.inv.si/DocDir/Publikacije-PDF/Razprave%20in%20gradivo/RIG%2059/Brezigar_trg.pdf](http://www.inv.si/DocDir/Publikacije-PDF/Razprave%20in%20gradivo/RIG%2059/Brezigar_trg.pdf) (22. 8. 2011).
- ElAmin Ahmed. 2007. *Foreign worker proposals target easing EU's skills shortage*. [Http://www.foodproductiondaily.com/Processing/Foreign-worker-proposals-target-easing-EU-s-skills-shortage](http://www.foodproductiondaily.com/Processing/Foreign-worker-proposals-target-easing-EU-s-skills-shortage) (22. 8. 2011).
- Hrovatin, Nevenka. 2000. *Uvod v gospodarstvo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Ignjatović, Mirosljub. 2002. Trg delovne sile v devetdesetih letih 20. stoletja. V *Politika zaposlovanja*. ur. Ivan Svetlik, Jože Glazer, Alenka Kajzer in Martina Trbanc. 17–24. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Kajzer, Alenka. 1996. *Trg dela in brezposelnost v Sloveniji*. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
- Malačič, Janez, Zvone Vodovnik, Bogomir Kovač, Milena Bevc. 1995. *Ekonomski vidiki kadrovske dejavnosti*. Ljubljana: Zveza društev za kadrovske dejavnost.
- Malačič, Janez, Polona Domadenik, Marko Pahor. 2006. *Trendi zaposlovanja in ekonomskih migracija na slovenskem trgu dela*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta. [Http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/trendi_z_aposl_ek_migracij_slo.pdf](http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/trendi_z_aposl_ek_migracij_slo.pdf) (4. 8. 2011).
- MDDSZ. 2011. *Program ukrepov aktivne politike zaposlovanja za obdobje 2007-2013*. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. [Http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/apz_2007_2013.pdf](http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/apz_2007_2013.pdf) (7. 8. 2011).

- Mayer, David A. 2010. *The everything economics book: From theory to practice, your complete guide to understanding economics today*. Avon, MA: Adams Media.
- Novak, Vesna. 2008. *Kadrovanje*. Kranj: Moderna organizacija.
- Rakar, Robert. 2000. *Vstop na evropski trg delovne sile prinaša prednosti in slabosti*. Ljubljana: Evrobiliter.
- SURS. 2011a. *Aktivno prebivalstvo (po anketi o delovni sili), Slovenija metodološka pojasnila*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. [Http://www.stat.si/doc/metod_pojasnila/07-008-mp.htm](http://www.stat.si/doc/metod_pojasnila/07-008-mp.htm) (19. 8. 2011).
- SURS. 2011b. *Stopnja aktivnosti*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. [Http://www.stat.si/vodic_oglej.asp?ID=353&PodrocjeID=5](http://www.stat.si/vodic_oglej.asp?ID=353&PodrocjeID=5) (19. 8. 2011).
- SURS. 2011c. *Stopnja delovne aktivnosti*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. [Http://www.stat.si/vodic_oglej.asp?ID=352&PodrocjeID=5](http://www.stat.si/vodic_oglej.asp?ID=352&PodrocjeID=5) (19. 8. 2011).
- SURS. 2011d. *Stopnja brezposelnosti*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. [Http://www.stat.si/vodic_oglej.asp?ID=357&PodrocjeID=5](http://www.stat.si/vodic_oglej.asp?ID=357&PodrocjeID=5) (19. 8. 2011).
- Svetlik, Ivan. 1985. *Brezposelnost in zaposlovanje*. Ljubljana: Delavska enotnost.
- Svetlik, Ivan, Jože Glazer, Alenka Kajzer in Martina Trbanc. 2002. *Politika zaposlovanja*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Svetlik Ivan, Miroljub Ignjatović, Pavle Sicherl, Anja Kopič in Martina Trbanc. 2008. *Človeški kapital, delovna sila, trg dela in delovna razmerja*. [Http://www.slovenijajutri.gov.si/fileadmin/urednik/dokumenti/ck1.pdf](http://www.slovenijajutri.gov.si/fileadmin/urednik/dokumenti/ck1.pdf) (5. 8. 2011).

VIRI

- Eurostat. 2011. *Unemployment rate by gender*. Statistical office of the European Commission. [Http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsiem110&tableSelection=1&plugin=0](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsiem110&tableSelection=1&plugin=0) (23. 10. 2011).
- GZS. 2011a. *Poslovanje gospodarstva koroške regije v letu 2006–Poslovanje gospodarstva koroške regije v leti 2006*. Velenje: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, izpostava Velenje. [Http://www.gzs.si/slo/regije/oz_koroska/34467](http://www.gzs.si/slo/regije/oz_koroska/34467) (5. 8. 2011).
- GZS. 2011b. *Poslovanje gospodarstva koroške regije v letu 2010–Koroška regija informacija GD 2010*. Velenje: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, izpostava Velenje. [Http://www.gzs.si/slo/regije/oz_koroska/gospodarstvo_regije/poslovanje_gospodarstva_koroske_regije_v_letu_2010](http://www.gzs.si/slo/regije/oz_koroska/gospodarstvo_regije/poslovanje_gospodarstva_koroske_regije_v_letu_2010) (5. 8. 2011).
- GZS. 2011c. *Poslovanje gospodarstva koroške regije v letu 2010–Informacija Koroška regija SP 2010*. Velenje: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, izpostava Velenje. [Http://www.gzs.si/slo/regije/oz_koroska/gospodarstvo_regije/poslovanje_gospodarstva_koroske_regije_v_letu_2010](http://www.gzs.si/slo/regije/oz_koroska/gospodarstvo_regije/poslovanje_gospodarstva_koroske_regije_v_letu_2010) (5. 8. 2011).
- SURS. 2011e. *Popis prebivalstva 2002*. SI-Stat podatkovni portal, Podatki po statističnih regijah, Prebivalstvo. Statistični urad Republike Slovenije. [Http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Popis2002/Popis2002.asp](http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Popis2002/Popis2002.asp) (7. 8. 2011).
- SURS. 2011f. *Prebivalstvo po starostnih skupina in spolu, naselja, Slovenije, popis 2002*. SI-Stat podatkovni portal, Podatki po statističnih regijah, Prebivalstvo. Statistični urad Republike Slovenije.

- [Http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=01_NAS&ti=&path=../Database/Popis2002/Naselja/Prebivalstvo/Demografske_znacilnosti/&lang=2](http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=01_NAS&ti=&path=../Database/Popis2002/Naselja/Prebivalstvo/Demografske_znacilnosti/&lang=2) (6. 8. 2011).
- SURS. 2011g. *Prebivalstvo, staro 15 let ali več, po izobrazbi, naselja, Slovenija, popis 2002*. SI-Stat podatkovni portal, Podatki po statističnih regijah, Prebivalstvo. Statistični urad Republike Slovenije. [Http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=05-NAS&ti=&path=../Database/Popis2002/Naselja/Prebivalstvo/Izobrazba/&lang=2](http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=05-NAS&ti=&path=../Database/Popis2002/Naselja/Prebivalstvo/Izobrazba/&lang=2) (7. 8. 2011).
- SURS. 2011h. *Statistične informacije št. 32: Prebivalstvo št. 2*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. [Http://www.stat.si/doc/statinf/05-si-007-0902.pdf](http://www.stat.si/doc/statinf/05-si-007-0902.pdf) (8. 8. 2011).
- SURS. 2011i. *Slovenske regije v številkah 2011*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. [Http://www.stat.si/doc/pub/REGIJE-2011.pdf](http://www.stat.si/doc/pub/REGIJE-2011.pdf) (11. 8. 2011).
- SURS. 2011j. *Delovno aktivno prebivalstvo po statističnih regijah, statusu zaposlitve, doseženi izobrazbi in spolu, Slovenija, Letno*. SI-Stat podatkovni portal, Podatki po statističnih regijah, Trg dela. Statistični urad Republike Slovenije. [Http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0764711S&ti=Delovno+aktivno+prebivalstvo+po+statisti%20nih+regijah+prebivali%20A%20E8a%20C+statusu+zaposlitve%20+dose%20eni+izobrazbi+in+spolu%20C+Slovenija%20C+letno&path=../Database/Dem_soc/07_trg_dela/06_akt_preb_reg_viri_strukturni/03_07647_del_aktivni_izobrazba/&lang=2](http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0764711S&ti=Delovno+aktivno+prebivalstvo+po+statisti%20nih+regijah+prebivali%20A%20E8a%20C+statusu+zaposlitve%20+dose%20eni+izobrazbi+in+spolu%20C+Slovenija%20C+letno&path=../Database/Dem_soc/07_trg_dela/06_akt_preb_reg_viri_strukturni/03_07647_del_aktivni_izobrazba/&lang=2) (4. 6. 2011).
- SURS. 2011k. *Delovno aktivno prebivalstvo, registrirano brezposelne osebe in stopnje registrirane brezposelnosti po statističnih regijah prebivališča, Slovenija, mesečno*. SI-Stat podatkovni portal, Podatki po statističnih regijah, Trg dela. Statistični urad Republike Slovenije. [Http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0700950S&ti=&path=../Database/Dem_soc/07_trg_dela/05_akt_preb_po_regis_virih/01_07009_aktivno_preb_mesecno/&lang=2](http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0700950S&ti=&path=../Database/Dem_soc/07_trg_dela/05_akt_preb_po_regis_virih/01_07009_aktivno_preb_mesecno/&lang=2) (23. 10. 2011).
- SURS. 2011l. *Statistične informacije št. 17: Trg dela št. 5*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. [Http://www.stat.si/doc/statinf/07-si-008-1103.pdf](http://www.stat.si/doc/statinf/07-si-008-1103.pdf) (23. 9. 2011).
- SURS. 2011m. *Prebivalstvo po velikih in petletnih starostnih skupinah in spolu, občine, Slovenija, polletno*. SI-Stat podatkovni portal, Podatki po občinah, Prebivalstvo. Statistični urad Republike Slovenije. [Http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Obcine/Obcine.asp](http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Obcine/Obcine.asp) (23. 9. 2011).
- SURS. 2011n. *Podjetja po kohezijskih in statističnih regijah, Slovenija, letno*. SI-Stat podatkovni portal, Podatki po statističnih regijah, Poslovni subjekti. Statistični urad Republike Slovenije. [Http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1418806S&ti=&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/01_14188_podjetja/&lang=2](http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1418806S&ti=&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/01_14188_podjetja/&lang=2) (23. 9. 2011).
- SURS. 2011o. *Statistične regije Republike Slovenije, NUTS 3 (12)*. SI-Stat podatkovni portal, Statistični urad Republike Slovenije. [Http://www.stat.si/doc/reg/karte%20zadnje/NUTS3_SURS_zaslon.jpg](http://www.stat.si/doc/reg/karte%20zadnje/NUTS3_SURS_zaslon.jpg) (23. 10. 2011).
- SURS. 2011p. *Podjetja (C-K) po statističnih regijah, Slovenija, letni podatki do leta 2007*. SI-Stat podatkovni portal, Podatki po statističnih regijah, Poslovni subjekti. Statistični urad Republike Slovenije. [Http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1418896S&ti=&path=../Database/SKD2002_slo/14_poslovni_subjekti/01_14188_podjetja/&lang=2](http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1418896S&ti=&path=../Database/SKD2002_slo/14_poslovni_subjekti/01_14188_podjetja/&lang=2) (23. 9. 2011).
- UMAR. 2011. *Poročilo o razvoju 2011. Kazalniki razvoja Slovenije*. Ljubljana: Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj.

- [Http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/pr/2011/POR_2011s.pdf](http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/pr/2011/POR_2011s.pdf) (14. 8. 2011).
- ZRSZ. 2011a. *Metodološka pojasnila*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/408/aktivno_prebivalstvo.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/408/aktivno_prebivalstvo.pdf) (17. 6. 2011).
- ZRSZ. 2011b. *Brezposelnost na področju občinskih služb Murska Sobota in Velenje*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/2252/Analiza_BO_Murska_Sobota_Velenje.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/2252/Analiza_BO_Murska_Sobota_Velenje.pdf) (26. 7. 2011).
- ZRSZ. 2011c. *Registrirana brezposelnost*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/trg_dela/trg_dela_v_stevilkah/stopnja_registrirane_brezposelnosti](http://www.ess.gov.si/trg_dela/trg_dela_v_stevilkah/stopnja_registrirane_brezposelnosti) (29. 7. 2011).
- ZRSZ. 2011č. *Registrirana brezposelnost po starostih razredih in statističnih regijah, 2010-junij*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenija za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/1978/BP_stat%20regije_starost.xls](http://www.ess.gov.si/_files/1978/BP_stat%20regije_starost.xls) (29. 7. 2011).
- ZRSZ. 2011d. *Območna služba Velenje, Poročilo za leto 2009*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/1535/letno_porocilo_2009_venenje.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/1535/letno_porocilo_2009_venenje.pdf) (29. 7. 2011).
- ZRSZ. 2011e. *Območna služba Velenje, Poročilo za leto 2010*. Ljubljana: Zavor Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/2846/LETNO_%20POROCILO_2010_OS_VELENJE.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/2846/LETNO_%20POROCILO_2010_OS_VELENJE.pdf) (30. 7. 2011).
- ZRSZ. 2011f. *Območna služba Celje, Poročilo za leto 2010*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/2744/LETNO_%20POROCILO_2010_OS_CELJE.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/2744/LETNO_%20POROCILO_2010_OS_CELJE.pdf) (30. 7. 2011).
- ZRSZ 2011g. *Območna služba Celje, Poročilo za leto 2006*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/1170/LP2006CE.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/1170/LP2006CE.pdf) (27. 7. 2011).
- ZRSZ 2011h. *Območna služba Velenje, Poročilo za leto 2006*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/1180/LP2006VE.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/1180/LP2006VE.pdf) (27. 7. 2011).
- ZRSZ 2011i. *Območna služba Celje, Poročilo za leto 2008*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/800/LP2008CE.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/800/LP2008CE.pdf) (27. 7. 2011).
- ZRSZ 2011j. *Območna služba Velenje, Poročilo za leto 2008*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/811/LP2008VE.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/811/LP2008VE.pdf) (27. 7. 2011).
- ZRSZ 2011k. *Območna služba Velenje, Poročilo za leto 2007*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/1168/LP2007VE.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/1168/LP2007VE.pdf) (27. 7.2011).
- ZRSZ 2011l. *Območna služba Celje, Poročilo za leto 2007*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/1155/LP2007ce.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/1155/LP2007ce.pdf) (27. 7. 2011).
- ZRSZ 2011m. *Območna služba Celje, Poročilo za leto 2009*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/1425/letno_porocilo_2009_celje.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/1425/letno_porocilo_2009_celje.pdf) (27. 7. 2011).

- ZRSZ 2011n. *Območna služba Velenje, Poročilo za leto 2009*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/1535/letno_porocilo_2009_velenje.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/1535/letno_porocilo_2009_velenje.pdf) (27. 7. 2011).
- ZRSZ. 2011o. *Letna poročila*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/trg_dela/publicistika/letna_porocila](http://www.ess.gov.si/trg_dela/publicistika/letna_porocila) (30. 7. 2011).
- ZRSZ. 2011p. *Dolgotrajno brezposelne osebe na ZRSZ*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/2251/Analiza_DBO.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/2251/Analiza_DBO.pdf) (30. 7. 2011).
- ZRSZ. 2011r. *Napoved zaposlovanje za leto 2011–Rezultati ankete LP ZAP*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/2484/Rezultati_ankete_LPZAP_2010-11.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/2484/Rezultati_ankete_LPZAP_2010-11.pdf) (30. 7. 2011).
- ZRSZ. 2011s. *Trg dela, Savinjska regija*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/386/Trg_dela_Savinjska_regija.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/386/Trg_dela_Savinjska_regija.pdf) (3. 8. 2011).
- ZRSZ. 2011š. *Trg dela, Koroška regija*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/378/Trg_dela_Koroska_regija.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/378/Trg_dela_Koroska_regija.pdf) (3. 8. 2011).
- ZRSZ. 2011t. *Registrirana brezposelnost po starostnih razredih in statističnih regijah, 2011*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Www.ess.gov.si/_files/3076/2011_BP_stat%20regije_starost.xls](http://www.ess.gov.si/_files/3076/2011_BP_stat%20regije_starost.xls) (29. 7. 2011).
- ZRSZ. 2011u. *Organiziranost Zavoda*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/28/zrsz_os.gif](http://www.ess.gov.si/_files/28/zrsz_os.gif) (6. 11. 2011).
- ZRSZ. 2011v. *Metodološka pojasnila*. Zavod Republike Slovenija za Zaposlovanje. [Http://www.ess.gov.si/_files/2134/registrirana_brezposelnost_18_2_2011.pdf](http://www.ess.gov.si/_files/2134/registrirana_brezposelnost_18_2_2011.pdf) (17. 6. 2011).
- Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). *Uradni list Republike Slovenije*, št. 42/2006, 60/2006.
- Zakon o urejanju trga dela (ZUTD). *Uradni list Republike Slovenije*, št. 80/2010.

PRILOGE

- Priloga 1 Struktura gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov po področjih delovanja in števila zaposlenih v Koroški regiji.
- Priloga 2 Struktura brezposelnih oseb po strokovni izobrazbi.
- Priloga 3 Struktura prebivalstva po starosti, prva polovica leta 2010.

Struktura gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov po področjih delovanja in števila zaposlenih v Koroški regiji

PODROČJA DEJAVNOSTI	DRUŽBE		ZAPOSLENI		SAMOSTOJNI PODJETNIKI		ZAPOSLENI	
	število	delež v %	število	delež v %	število	delež v %	število	delež v %
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	11	1	178	1,5	30	1,2	27	1,6
B Rudarstvo	4	0,4	40	0,3	2	0,1	0	0
C Predelovalne dejavnosti	239	22,6	7.466	63,8	361	14	334	19,5
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	15	1,4	163	1,4	28	1,1	2	0,1
E Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki; saniranje okolja	9	0,8	266	2,3	1	0	1	0,1
F Gradbeništvo	97	9,2	891	7,6	433	16,8	376	21,9
G Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	251	23,7	838	7,2	418	16,2	363	21,2
H Promet in skladiščenje	59	5,6	506	4,3	210	8,2	207	12,1
I Gostinstvo	44	4,2	178	1,5	191	7,4	205	12
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	59	5,6	188	1,6	99	3,8	7	0,4
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	5	0,5	4	0	81	3,1	5	0,3
L Poslovanje z nepremičninami	19	1,8	44	0,4	18	0,7	5	0,3
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	167	15,8	435	3,7	340	13,2	58	3,4
N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	23	2,2	268	2,3	76	3	17	1
P Izobraževanje	11	1	55	0,5	42	1,6	7	0,4
Q Zdravstvo in socialno varstvo	28	2,6	109	0,9	33	1,3	8	0,5
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	8	0,8	30	0,3	47	1,8	2	0,1
S Druge dejavnosti	10	0,9	38	0,3	166	6,4	90	5,3
SKUPAJ	1.059	100	11.697	100	2.576	100	1.714	100

Vir: GZS 2011b (Koroška regija informacija GD 2010 str. 16 in informacija Koroška regija SP 2010 str. 15).

Struktura brezposelnih oseb po strokovni izobrazbi

leto/ mesec	Regija	Stopnja izobrazbe										SKUPAJ
		I. in II.		III. in IV.		V.		VI.		Visokošolska izobrazba		
		število	delež* v %	število	delež v %	število	delež v %	število	delež v %	število	delež v %	
2006/ XII	Koroška	1.032	33,5	827	26,8	928	30,1	85	2,8	210	5,5	3.082
	Savinjska	4.517	36,2	3.166	25,3	3.787	30,4	317	2,5	692	5,6	12.479
	Slovenija	30.779	39,3	18.405	23,5	21.728	27,7	2.161	2,8	5.230	6,7	78.303
2008/ XII	Koroška	953	35,4	748	27,8	728	27,0	77	2,9	187	6,9	2.693
	Savinjska	3.741	37,1	2.584	25,7	2.879	28,6	306	3,0	564	5,6	10.074
	Slovenija	26.960	40,7	15.949	24,1	16.895	25,5	1.927	2,9	4.508	6,8	66.239
2010/ XII	Koroška	1.450	31,7	1.408	30,8	1.236	27,0	177	3,9	299	6,5	4.570
	Savinjska	5.448	34,7	4.089	26,0	4.516	28,8	569	3,6	1.075	6,9	15.697
	Slovenija	39.944	36,3	27.877	25,3	29.409	26,7	3.942	3,6	8.849	8,0	110.021

Opomba: delež med vsemi brezposelnimi v regiji oziroma na ravni države.

Vir: ZRSZ 2011e, 71; ZRSZ 2011f, 43; ZRSZ 2011g, 71; ZRSZ 2011h, 55; ZRSZ 2011i, 55; ZRSZ 2011j, 51.

Struktura prebivalstva po starosti, prva polovica leta 2010

<i>Statistična regija</i>		<i>do 24 let</i>	<i>25 do 29 let</i>	<i>30 do 39 let</i>	<i>40 do 49 let</i>	<i>50 do 59 let</i>	<i>60 do 64 let</i>	<i>Skupaj</i>
Koroška	število	8.215	5.139	10.591	11.412	11.496	3.896	50.749
	delež* v %	16,2	10,1	20,9	22,5	22,7	7,7	100
Savinjska	število	29.414	19.631	38.826	40.664	39.085	13.757	181.377
	delež v %	16,2	10,8	21,4	22,4	21,5	7,6	100
Slovenija	število	237.854	149.639	306.605	310.949	304.923	111.466	1.421.436
	delež v %	16,7	10,5	21,6	21,9	21,5	7,8	100

Opomba: * Delež med vsemi brezposelnimi v regiji oziroma na ravni države.

Vir: SURS 2011k.